

DIRVA

TIESAI APIE VIETNAMĄ RYŠKĖJANT

JAV GYNYBOS SEKRETORIUS PRIPAŽINO, KAD VIETNAME KOMUNISTAI PASIEKĖ NAUJŲ LAIMĖJIMŲ PO DIEMO IR NHU NUŽUDYMO.

Vytautas Meškauskas

Maždaug prieš pusę metų (žiūr. Dirva 109 Nr. rugsėjo 25 d.), aiškinantis komplikotą situaciją pietiniame Vietname, teko konstatuoti:

"Diemo režimas, vakariečių akimis žiūrint, be abejo nėra tobulas, bet jis geresnis už daugelį kitų komunistinio ir nacionalinio pobūdžio režimų tame pasaulyje kampe. "Blogesnis" jis daugeliui JAV laikraštininkų tik todėl, kad yra... antikomunistinis. Čia slypi Amerikos tragedija ir Maskvos sutarties dvasios pavojus."

Pereitą savaitę Gynimo Sekretorius Robert S. McNamara atvira prisipažino savo raporte kongresui, kad

"Padėtis ten (Vietname) liko sunki... Turiu pranešti, kad jie (komunistai) padarė po perversmo žymią pažangą."

Perversmas ir prezidento Diemo bei jo brolio Nhu nužudymas buvo amerikiečių inspiruotas tam, kad... vietnamiečiai galėtų geriau ir narsiau kovoti su komunistiniais partizanais. Amerikos spaudoje buvo plačiai rašoma apie budistų persekiojimą, kuris pasiekęs tokio masto, kad net 7 budistų "vienuolių" viešai susidėgino!

Budistų persekiojimui ištirti Jungtinės Tautos pasiuntė savo specialią delegaciją. Nelaukiant jos tyrinėjimų rezultatų, buvo įvykdytas perversmas. Ir dabar tie rezultatai viešai neskelbiami. Iš viso JT delegacija ištyrė 25 pareiškimus (communications), iš jų penki kaltino Diemo režimą persekiojus budistus, ke-

turi aiškino, kad incidentai išplaukė iš pačių gyventojų ar lokalinių valdžios įstaigų iniciatyvos ir centrinė vyriausybė gali būti kaltinama tik nepakankamu dėmesiu budistų skundams: dvilikoje pareiškimų teigiama, kad budistai niekada nebuvo persekiojami ar diskriminuojami, ir pagaliau keturiuose teigiama, kad budistų bendruomenės susilaukė paramos iš Diemo režimo. Privačiai kai kurie komisijos nariai teigė, kad turima reikalo su politine, bet ne tikybine problema. Vadinami budistų "vienuoliai" deginasi ir po perversmo. Spauda užregistravo visai mažomis žinutėmis keturis tokius atsitikimus. Dabar jau deginamasi protestuojant prieš karą su komunistiniais partizanais.

Pranešdamas apie dabartinę būklę, McNamara aiškino, kad Vietnamo nepriklausomybė yra taip svarbi visai pietryčių Azijai, kad nėra kitos išeities, kaip tik visomis priemonėmis sukiudyti komunistų pergalei, tačiau kartu jis pabrėžė, kad

"this is a Vietnamese war", o tai reiškia, kad jo laimėjimas bus užskaitytas kaip kreditas administracijai rinkiminėje kovoje, o jo pralaimėjimas bus nurašytas kaip vietnamiečių privatus pralaimėjimas.

Čia reikia pastebėti, kad karo Vietname tokiomis priemonėmis, kai dabar vartojamos, kada komunistų užnagaris ir jų aprūpinimo bazės yra "tabu" amerikiečių ir vietnamiečių kariams, negalima laimėti, taip kaip jis nebuvo laimėtas ir Korėjoje. Už

tat ir dabar tenka pakartoti tai, kas buvo parašyta po Diemo nužudymo lapkričio 9 d. Dirvoje:

"Ne Diemas buvo pavojingas JAV-bėm, bet jų pačių įtakingos visuomenės dalies nenoras su-

prasti, kas yra tikras JAV priešas ir kur reikia jo ieškoti".

Pereitą savaitę Chicago Tribune Washingtono biuro šefas Walter Trohan samprotavo:

"... mes tik galime stebėtis,

kaip mažai amerikiečiai buvo painformuoti apie faktus, kai mūsų politika padarė naujų nužudymą dviejų brolių, kurių didžiausias nusikaltimas, atrodo, buvo antikomunizmas."

Standard Federal Savings and Loan Assoc. Chicagoje vadovybė prie naujai įsigytų automatizacijos mašinų. Iš kairės Antanas Kašuba, Justin Mackewicz ir Justin Mackewicz, Jr.

V.A. Račkausko nuotrauka

MODERNUS LIETUVIŲ BANKAS CHICAGOJE

M. VALIUKĖNAS

Standard Federal Taupymo - Skolinimo Bendrovė, Chicagoje, 4192 Archer Ave., įsteigta prieš 55 metus ir nuo 1934 metų turinti Federalinės Valdžios taupmenų apdraudos statusą, ne be reikalo vadinama "The smartest in Chicago". Ši finansinė lietuvių vadovaujama tvirtovė, savo operacijas yra pradėjusi gana ribotu pajėgumu. Bet tas pajėgumas tolydžio augo ir plėtėsi bei plečiasi ir dabar. Bendrovės steigėjas ir josios energingas ugdytojas -- Justinas Mackevičius, šiuo metu jis yra valdybos pirmininku, o bendrovės prezidentu -- Justinas Mackevičius, jr. Bendrovės turtas nūdien siekia 86 mil. dol., o josios rezervų fondas -- \$8,500,000.

Bendrovės visokeriopą augimą bei josios vadovų pastangas nuolat progresuoti ir visad likti moderniu banku, rodo ir tokie įvykdyti pakeitimai, kaip banko namų praplėtimas, dividendų mokėjimo sudaržinimas, sąskaitų automatizacija ir kt. Ir tai padaryta, berods, paskutiniųjų trijų metų bėgyje.

Prieš porą metų susirūpinta banko nuosavų namų padidinimu bei sumoderninimu, nes turėtosios banko patalpos, gerokai padidėjusios banko klientūrai, o taip pat tarnybai, buvo per ankštos. Tuojau pat nupirktą gretimą sklypą ir ant jų pastatytas turimam namui priestatas... senasis namas sumodernintas ir sutaptintas su naująja dalimi, naujai dekoruotas, pagerinta ventiliacija, apšvietimas, žodžiu, viskas pertvarkyta moderniškai ir patraukliai bei patogiai naudotis.

Beveik tuo pačiu metu imtasi akcijos ir banko sąskaitų sumoderninti, įvedant automatines mašinas. Ši, galima sakyti, revoliucinė pakeitima, pilnai suplanuoti, išstudijuoti ir pravesiti buvo pakviestas viceprezidento asistentas - kontrolierius Antanas Kašuba.

Dirvos bendradarbis turėjo malonią progą pasikalbėti su pačiu reformos vykdytoju ir tą pokalbį trumpai čia perteikia.

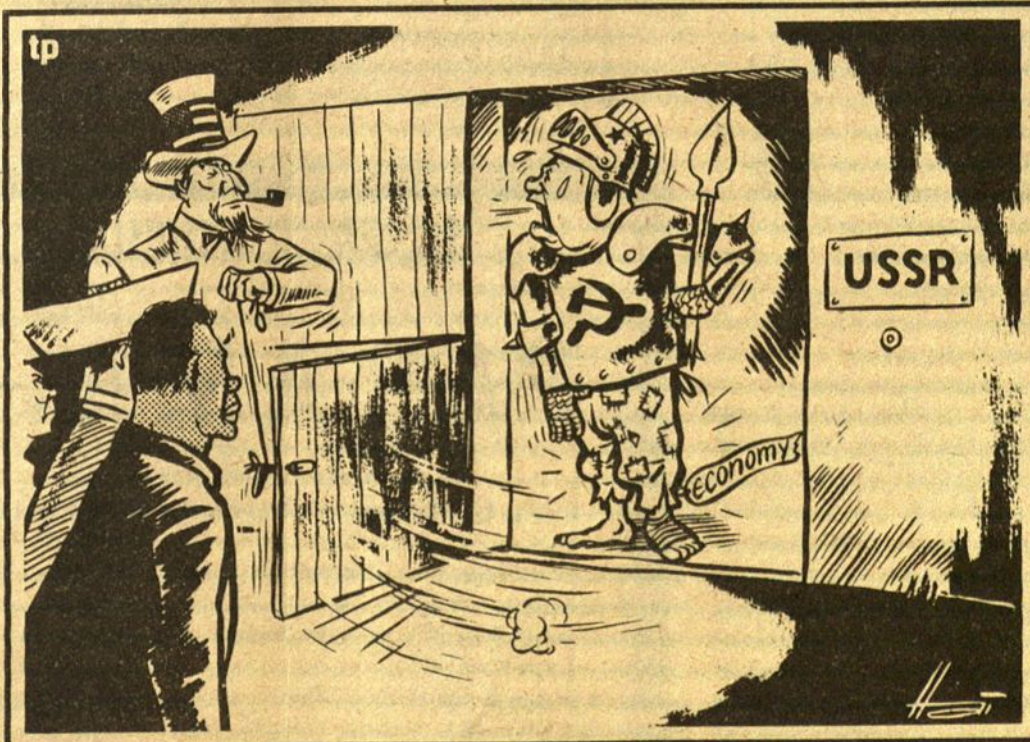
-- Kiek laiko truko tos automatizacijos reformos studija ir jai vykdyti plano paruošimas?

-- Apskaičiavimas banko operacijų apimtims, norint patenkinti ne tik nūdienos, bet ir netolimos ateities klientūros reikavimus ir banko pažangą, o taip pat su įvairių sistemų mašinomis susipažinimas, man užtruko apie metus laiko. Pagal paruoštąją studiją - siūlymą, banko vadovybė pasiūlymą Remington Rand Co. teikiamą Univac 1004 sistemą. Šios sistemos mašinos naudojė pasirašyti Remington Rand Co. teikiamą Univac 1004 sistemą. Šios sistemos mašinos naudojė pasirašyti Remington Rand Co. teikiamą Univac 1004 sistemą.

-- Kokios mašinos jungiamos į šią sistemą?

-- Visa grupė tų mašinų, svarbiausios jų: pačių kortų (kortelių) gamybos mašina, kortų skyliams išmušti mašina, tų skylių išmušimą (išskirtimą) patikrinanti mašina, skylių skaitymo bei jų paraišytiną kalbą kortoje paverstimo mašina, be to, pa-

(Nukelta į 2 psl.)

- Kas jums šovė galvon atidaryti durų apatinę dalį?!

MIRĖ VIKTORAS BIRŽIŠKA

Sausio 27 d., pirmadienį, Chicagoje mirė prof. Viktoras Biržiška, jauniausias iš trijų Biržiškų, jau apleidusių šią ašarų pakalnę.

Prieš keletą dienų pasigirdo balsai, kad profesorius silpstas ir reikalingas pagalbos. Bet, kaip paprastai tokiais atvejais, toji pagalba ateina pavėluotai. Skaudus ne tik mūsų mokslo ir valstybės veteranų netekimas, kiek skaudus jų likimas senatvės susilaukus.

Prof. V. Biržiška (g. 1886 m. vasario 23 d. Viekšniuose) yra baigęs Petrapilio technologijos institutą inžinieriaus technologo laipsniu. Jau studijų metu gyvai reiškesi lietuvių organizacijose, 1920 m. grįžo Lietuvon kaip kaitas.

Nuo 1920 m. veikė ir dirba Vilniuje, kur už lietuvišką veiklą kartu su broliu Mykolu buvo ne kartą lenkų suimtas ir persekiojamas. Nepr. Lietuvoje mokytojavo gimnazijose, gi 1922-1939 m. bėgyje buvo docentu matematikos-gamtos fakultete, 1940 m. buvo pakeltas į ord. profesorius. Aktyvus spaudos bendradarbis, kartu išleidęs eilę mokslo darbų iš matematikos srities.

Amerika į erdvę iššovė didžiausią raketą

* SATURNAS I, didžiausia raketą, iki šiol paleista erdvėn JAV, pralenkė bet kurią iki šiol iššautą JAV ar Sov. Sąjungos erdvės satelitą tiek savo svoriu, tiek iššovimo jėga.

Šalia to, iššovus Ranger 6 raketą, JAV priartėjo prie galutinų bandymų žinogaus keliuonei mėnui.

* SOV. SĄJUNGOS VYRIAUSYBĖ prisipažino, kad jos lakūnai pašovė JAV karinį lėktuvą virš Rytų Vokietijos, kartu žuvus ir 3 lakūnams.

Valst. Sekretorius Dean Rusk pavadino tai "sukrečiančiu ir beprasmiu aktu".

Maskva gi savo protestais kaltina JAV norais sukelti nemalonią situaciją Centr. Europoje.

* PRANCŪZIJOS DIPLOMATINIAI POSŪKIAI Pekino ir Maskvos link siejasi su ūkiniais reikalavimais. Paryžius siūlosi padvigubinsias rusiško benzino importą už perkamą prancūzų pramonės mašinų įrangą.

3 mil. tonų alyvos iš Alžiro žada plaukti į R. Kiniją. Tai kaip tik tiek alyvos, kiek nustota Maskvai pradėjus ūkinį spaudimą į Kiniją.

* DE GAULLE -- sukėlęs pasaulio reakciją savo la diplomatie de grand stiliumi, nors ir buvo Chruščiovo pasveikintas už parodytą "realizmą", tačiau sovietiniai diplomatai Washingtone neslepia baimės, kad užmezgimas diplomatinių ryšių su Pekinu padeda ištraukti R. Kiniją iš izoliacijos ir praplečia kinų ir rusų konkurenciją jaunorimuose užvaldyti nekomunistiniuose kraštuose.

"Newsweek" ta proga rašo, kad tikrumoje de Gaulle iniciatyva buvo nukreipta tiek į rusus, tiek ir į kitas šalis. Generolas tiki, kad (R. Kinijos) pripažinimas pervers Sov. Sąjungą skaitytis su prancūzų vadovaujama Europa. Kaip vienas prancūzų diplomatas išsireiškė, tuo de Gaulle aiškiai pasako Chruščiovui, kad "norint kalbėti apie Europą, geriausia skaitytis su mumis". Jei Chruščiovas tai supras, de Gaulle gali valdyti stabdžius JAV - Sovietų santarvę.

Didelis entuziazmas rodomas P. Amerikos valstybėje laukiant de Gaulle vizito.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

NUSIPIRKTI salą, tur būt, ne vieną vilioja. Ypač tuos, kurie nežino ką daryti su pinigais. Jie gali lengvai įgyvendinti svajonę, nusipirkdami salą Graikijos pakrantėje.

Keli ekscentriškai milijonieriai ir kino žvaigždės ten jau padarė pradžią. Iš 1800 salų, kurios yra išbarstytos aplink Graikiją, 40 jau nupirtos.

Pagal seną graikų legendą šios salos atsirado iš 1800 perlu, kuriuos nešiojo dievaitė Afroditė. Veltui Zeusas sekiojo, ieškodamas jos meilės, bet vis be pasisekimo. Vieną dieną įpykęs, sutraukė jos karolius ir perlus pabėrė į jūrą, iš kurių vėliau atsiradę tos nedidelės salos. Apie 200 salų yra apgyventos, bet kitos neturi augmenijos, nors savo grožiu yra tikri gamtos perlai. Aišku, norint ten įsikurti reikia investuoti milijonus.

Graikijos vyriausybė buvo paskelbusi įstatymą, kad pirkėjas įsipareigoja įrengti laivams signalus ir visiems darbams naudoti tik graikus darbininkus. Tas davė progos daugeliui graikų susirasti darbo, kas yra sunku šiame turistiniame krašte.

Bet štai, prieš kelias savaites Graikijos vyriausybė pakeitė savo nusistatymą ir sustabdė salų pardavimą. Vienam prekybininkui, armėnui Sirijoje, buvo atsisakyta parduoti dvi salas, už protestavus krašto gynybos ministerei, nes armėnas pasirodė esąs "juodame sąraše" -- prekiaująs su sovietais uždraustomis prekėmis.

Gal būt - tas pirklys salą norėjo įsigyti savo malonumui. Pagal veikiančį įstatymą salos savininkas turi teisę laikyti ginkluotą sargybą ir saugoti salą nuo nepageidaujamų žvilgsnių, kad joje galėtų "maloniam" leisti laiką. Bet jei komunistinis blokas norėtų vienoj tų salų įrengti savo žnipų lizdą, sąlygos tam būtų labai palankios.

Ypač dėl vienos salos sovietai smarkiai varžėsi. Tai Darakastir sala, 6000 kv. metrų ploto, kurią norėjo pirkti įtartinai asmenys iš Sirijos, Suomijos ir Šveicarijos, kai tuo tarpu joks karštagalvis milijonierius jos nenorėjo. Nors ji yra navigacijos zonoje, bet du trečdaliai ploto būna audros metu apsemti. Ji neapsaugota nuo vėjų, neturi papildinio ir statant namus susiduriama su didesniais sunkumais, negu kitose salose.

Tačiau strateginiu atžvilgiu Darakastir sala turi labai puikią poziciją. Iš čia, reikalui esant, galima būtų trukdyti NATO radarus. Ir dėl tos priežasties graikų vyriausybė atsisakė ją parduoti.

AMERIKIETIS ir rusas ginčijasi dėl savo valstybių didumo. -- Amerika yra tiek didelė, -- sako iankis, -- kad jei Kalifornijoje įrengtumėme milžinišką garsiakalbį ir 'eistumėme Chruščiovui sakyti įprastą trijų valandų kalbą, tai tik jam baigus kalbėti, New Yorke pasigirstų pirmieji jo žodžiai...

-- Tai nieko, palyginus su Rusija, -- atsiliepė ruskelis. -- Pas mus, kai Chruščiovas 1958 metais Maskvoje per garsiakalbius pažadėjo daugiau duonos ir mėsos, Vladivostoke apie tai dar ir šiandien niekas negirdi...

(vg)

Justin Mackevicz su Antanu Kašuba.

V.A. Račkausko nuotrauka

MODERNUS LIETUVIŲ BANKAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Čių kortų rūšiavimo -išrinkimo mašina ir pagaliau, pati svarbiausia, -- Univac 1004 kompiuteris...

-- Koks skirtumas tarp automatinės ir paprastos mašinos?

-- Skirtumas didelis. Neautomatinė mašina visada atlieka tik vieną darbą (paprastai tik vienių), kuriam ji yra pagaminta... Automatinė mašina gali atlikti daugybę veiksmų, į ją įdedant kitas instrukcijas ("įsakymą")... Todėl ta pati automatinė mašina, pagal kitas instrukcijas, kita darbo sistema "varoma", gali visai skirtingus davinčius teikti arba net klaidingai apskaičiavimus atlikti...

-- Tad kaip sekėsi Jūsų bendrovei paruošti tas automatinės mašinos instrukcijas, darbo programą?

-- Mašinas užsakius, prasidėjo ilgas ir nelengvas jomis naudotis paruošimo darbo programos sudarymas. Tikslas:

apsvarstyti visus būdus įvairioms operacijoms atlikti bei jas reikiama užrašyti, o taip pat paruošti nuostatus technikiams, kaip ir į kokią mašiną turimą operaciją nukreipti ir kaip ją pvesti į mašinų "kalbą"... Tokiu būdu banko taupmenų sąskaitų perkėlimas į automatinę sistemą, užtruko apie pusmetį laiko, o atitinkamos darbo programos paskolų sąskaitai suautomatinti, atrodo, kad pakeičia keletą mėnesių laiko...

-- Žinau, nes esu Jūsų banko klientas, kad Standard Federal Savings and Loan Assn. antrame praėjusių metų pusmetyje pradėjo mokėti taupytojams dividendą kas tris mėnesius, kai iki tol, kaip ir kituose bankuose, buvo mokama kas pusmetį, ar tas mokėjimų sudažninimas reikšmingas?

-- Be abejo, tai gražus mūsų banko žingsnis geriam banko klientų patarnavimui. Kiekvienas mūsų taupytojas dabar nebereikalingas išlaukti šešis mėnesius, kad galėtų savo taupme-

Vasario 16 Gimnazijos evangelikų ratelio šventė

Kiekvienos tautos kultūros apraška yra jos gražios, kilnios tradicijos ir už tai kiekviena tauta gerbia ir brangina išprosenių paveldėtas tradicijas, skaito savo pareigą ne tik jas išlaikyti nesužalotas, bet ir papildyti tuo, kas artima tautos būdai, sielai ir širdžiai. Lietuviai evangelikai liuteronys, gyvenantieji laisvajame pasaulyje, norime su visais išlaikyti iš tėvų paveldėtą tikėjimą, kalbą bei papročius, kuriuos atsivežėme iš tėviškos, laikytis su visais vienybės ir broliškos lietuviškos meilės.

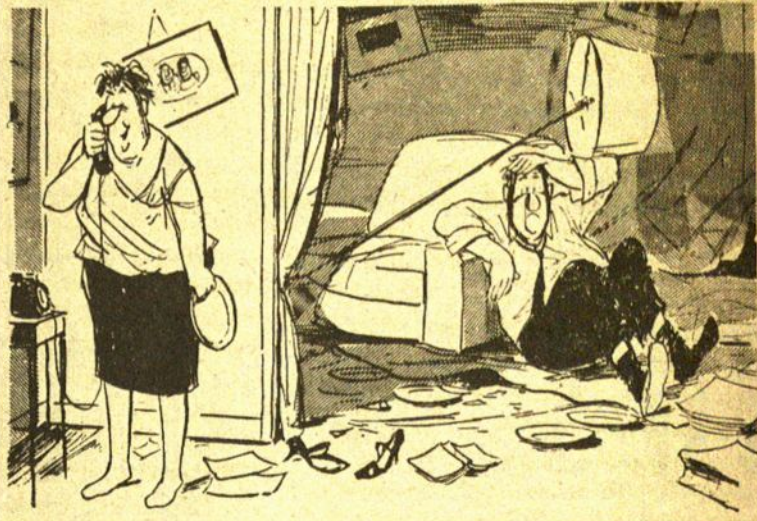
Vakarų Vokietijoje Lietuvių kultūros centru yra Vasario 16 Gimnazija Huettenfelde. Mūsų jaunimas yra lietuvių tautos skiltis. Kiek iš jų per paskutiniuosius metus būtų jau nutautėję, jei nebūtų tos lietuviškos gimnazijos, išlaikomos viso pasaulio lietuvių lėšomis.

Evangelikų Jaunimo Ratelis, vadovaujamas Fr. Skėrio, sausio mėn. 11 d., pravedė savo tradicinę Naujųjų Metų Šventę. Jis nuoširdžiai pasveikino atvykusius svečius, kun. J. Urdžę iš Bad Godesberg, vokiečių Viernheimo parapijos evangelikų kleboną kunigą Muenk, mokyt. T. Gailių, ponį Gailienę, Girsčių šeimą ir studentus. Evangelikų Jaunimo Ratelio tarpe viešėjo 6 studentai evangelikai iš Heidelbergo (3 iš jų buvę Vasario 16 Gimnazijos auklėtiniai): Vilijus Lenertas, diplomuotas chemikas, ruošiasi daktarui; Juozas Naujokas, 8 semestro chemijos fakultete; Gerhardas Bauras, 5 semestro sociologijos fakultete.

Pirmą kartą į gimnaziją atsilankė studentės Erika Hamerytė, vertėjų institute ir Klara Hakaitė, studijuojanti filosofiją. Jos abi prieš keletą metų atvykusios iš Lietuvos ir kalba, savaime suprantama, puikiai lietuviškai. Be to, dar buvo prof. dr. Gaigalaitė anukė Gaigalaitė, studijuojanti mediciną. Ji jau silpnai kalba lietuviškai, bet suprast viską supranta. Ypatingai mokyt. Fr. Skėrys džiaugėsi, kad atvyko visi lietuvių evangelikai studentai iš Heidelbergo ir dėjo viltį, kad mūsų studentai Heidelbergo dar daugiau sustiprins ryšį su Evangelikų Jaunimo Rateliu.

Maloniai visus pasveikino kun. Muenk. Jis nušvietė šiltes santykius tarp Vierheimo parapijos ir Evangelikų Jaunimo Ratelio narių. Padėkojo visos gimnazijos tautinių šokių grupėms, kurios daug kartų pasirodė Vierheime ir jau 3 kartus pagražino Hesseno krašto Gustavo - Adolfo - Draugijos metines šventes lietuvių tautiniais šokiais. Jis džiaugėsi galįs pranešti, kad Rimbacho dekanatas paskyrė pinigine dovaną veiklai pagyvinti.

Kunigui Urdžei tarus užbaigiamąjį žodį, mažieji pirmos klasės mokiniai, Kristina Nikolajevaitė, Irmgarda Steinbachaitė, Karina Petrulaitytė ir Edvinas

-- Palaukit truputį, mes tuoj baigsime!...

Dilba padėkdamo keletą eilėraščių lietuvių ir vokiečių kalbomis. Penktos klasės mokinys Alfredas Starukas pagrojo akordeonu. Jaunimo Ratelio vadovo "techninis asistentas" Reinholdas Francas parodė Lietuvių Evangelikų Liuteronų Tėviškos Parapijos Chicagoje susuktus filmus, kuriuose išryškėjo tos parapijos gyvenimas. Jos kunigas ir Lietuvių Evangelikų Liuteronų Vyriausiosios Bažnyčios Tarybos vicesenioras Ansas Trakis dalyvavo pilnateisio nariu Pasaulio Liuteronų suvažiavime Helsinkyje (Suomijoje) peritais metais liepos mėn. pabaigoje ir rugpičio mėn. pradžioje. Iš lietuvių evangelikų pusės kaip patarėjas ir stebėtojas dalyvavo

dar teisininkas Brakas iš JAV.

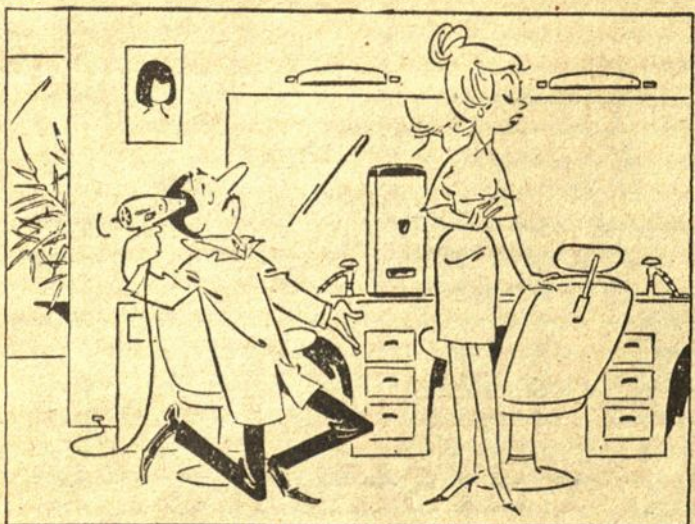
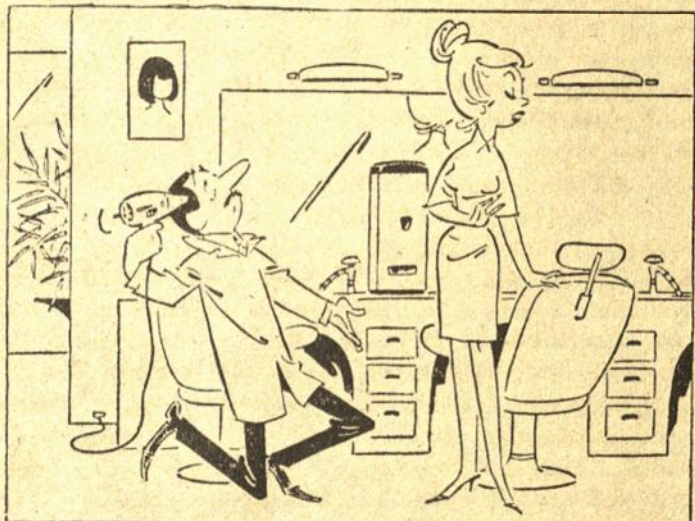
Mokyt. Fr. Skėrys dviem kalbom davė trumpą istorinę apžvalgą apie lietuvių evangelikus Lietuvoje Nepriklausomybės laikais, jų padėtį antram Pasaulio karui pasibaigus ir jų emigravimą bei įsikurimą JAV, Kanadoje, Australijoje, Anglijoje ir kitur.

Vasario 16 Gimnazijos evangelikai moksleiviai, svečiai ir studentai iš Heidelbergo tikrai gali didžiuotis tokia puikia veikla, kurią išvysto Tėviškos parapija Chicagoje. Visi stebėjosi ir džiaugėsi tų lietuvių evangelikų pasižventimu, pasiaukojimu ir darniu sugyvenimu.

Arturas Hermanas
8 klasės mokinys

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS 5 Nr.

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Pažandykite su rasti. Atsakymas bus kitame numeryje.

GALVOSŪKIO 3 NR. SPRENDIMAS

Tarp dviejų piešinių yra šie skirtumai: 1. Didžiojo vyro kryžiaus forma pakeista. 2. Vyro diržas trumpesnis. 3. Ant vyro rankos tatuiruota moteris neturi burnos. 4. Jo kumštis kitokios formos. 5. Mažojo vyro pakaušio forma pakeista. 6. Ant jo pilvo yra trečia raukšlė. 7. Moters akis pakeista.

GALVOSŪKIO 4 Nr. SPRENDIMAS

Tarp dviejų piešinių yra šie panašumai smulkmenose: 1. Gydytojo galvos lempa ir automobilio lempa. 2. Mazgas ant gydytojo nugaros ir moters krūtinės. 3. Koridoriuje lempos laikiklis ir laiptų atramos laikiklis. 4. Slaugės bloknoto juodas kraštas ir svarstyklės juodas brūkšny. 5. Viršutinė gėlė vazoje ir paveikslas rėmo kampas. 6. Vitrinoje perbraukta etiketė ir šalia svarstyklių ant žemės numestas perbrauktas bilietėlis. 7. Vitrinoje puodo apačia sutašku ir svarstyklės kvadratinės drelės su tašku.

-- O kiek laiko užima, sakysim, taupytojų dividendų skaičiavimas?

-- Ligšiolinė praktikoje, atseit, kas šeši mėnesiai taupytojų sąskaitoms dividendą apskaičiuoti reikėdavo dirbti 45-50 tarnautojų, kurie dirbdavo apie dvyliką valandų. Dividentų užrašymas į kiekvieną taupytojo sąskaitą tęsdavosi apie 10 darbo dienų, dirbant penkiems-šešiams tarnautojams. Dabar kompiuteris visą tą darbą atlieka per vieną savaitgalį...

-- Ar žinomos kitos taupymo-skolimo bendrovės, kurios jau naudoja automatinę sąskaitą Chicagoje?

-- Berods, Chicagos plačioj aplinkoj mūsų bendrovė yra pirmoji įšvedusi ir jau sėkmingai dirbanti su automatinę sąskaitų sistema. Bet p. J. Mackevičiaus įsitikinimu, daugelis kitų finansinių institucijų, pasiekusiu aukštesnį finansinį ir techninį pajėgumą, paseks mūsų bendrovę... Šypsodamasis baigė pasikalbėjimą ir demonstravimą naujosios darbo sistemos - Antanas Kašuba.

Red. priedas: Redakcija yra pasiekusi maloni žinia, kad Antanas Kašuba neseniai buvusiame Standard Federal Savings and Loan Assn. akcininkų susirinkime išrinktas tos bendrovės viceprezidentu, pavadant jam ir toliau atskaitomybės vedėjo-kontrolieriaus pareigas.

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 1/2% MOKAME

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediska... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT. SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiurberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

POLITINĖS TEMOS

Kalėdų metu vienai Vak. Berlyno poniai su stūmum lankant gimines Rytų Berlyne, ten gyvenantis dėdė įspėjo: "Svarbiausia, žinokite, kad savo krašto politiką visu rimtumu. Kitaip -- neteksite laisvės, kurios mes čia taip pasigendame". Ir toliau jis aiškino jaunuoliui, kaip nesidomėjimas savo krašto vyriausybės politika priveda prie laisvės praradimo prarajos.

Savaiame aišku, kad laisvės netekę žmonės yra įžvalgesni ir giliau mintytą, svarstydami tos laisvės netekimo priežastis. Jų filosofija kartais gali atrodyti nekonkreči, netaikli ir klaidinanti. Joje rasi daug širdgėlos, tulžies ir kaltininkų ieškojimo apgraužumo. Tačiau tiesos yra daug, kai atkreipiamas dėmesys į domėjimąsi politika.

Amerikoje žmonės atsirado emigracijos bangų atnešti. Ir ne vien tik po Antrojo Pas. karo, Airiai, anglai, škotai; o tuo labiau Europos žemyno žmonės, didelėje daugumoje sudarę ir tebesudaro politinių emigrantų kategoriją, dėl vieniokių ar kitokių politinių sumetimų apleidę savo gimtąsias šalis.

Daugelis jų bučiavo žemę Laisvės stovylos papėdėje. Bučiudami ją, jie kartu bučiavo laisvę, kurią kūrė ir savo krašte taip aukštai iškėlę Amerikos valstybės kūrėjai.

Bet džiaugtis laisve yra vienas dalykas, o ją išlaikyti -- visai kas kita.

Laisvei išlaikyti pastangos nėra vienos vyriausybės darbas. Tuo labiau šiame didžiulame krašte, Metodai, kuriais buvo atimta laisvė Europoje, skverbiasi ir į kitus kontinentus. Juos pastebi akylesnieji ir Amerikoje.

Skrupulų nepripažįstančios politinės ir kitokių interesų vedinos grupės išmoka panaudoti ir sugeba prieiti prie valdžios aparato, kuris, imantų akimis žiūrėti, atrodo yra ir privalo būti tobulas ir tikslus, kaip laikrodinis.

Tuo tarpu plačiau seką ne taip jau plačiai platinamus biuletenius ras labai rimtų, labai pagrįstų įspėjimų, kuriuose nurodomi simptomai, vedą prie tu pačių metodų, kuriais daugelyje valstybių mažos grupės, bet savo planus gerai įsisamoningusios, eina žingsnis po žingsnio prie tikslo, kurio įgyvendinimas veda prie laisvės praradimo.

"Mes, amerikiečiai, kaip tokie, turime aukštus idealus, duosnias širdis ir didelę energiją. Mes privalome būti budrūs, kad apsaugojus laisvę sau ir tiems, kurie mus stebi ar seka". Taip apie save kalba amerikiečiai. Bet amerikiečio sąvoka plati. Tą patį gali sau taikyti tautiniai įsisamoningi amerikiečiai ir savo tautinės - kilminės sąmonės nepraradę imigrantai -- šio krašto piliečiai. Tautiniai ir rasiniai mišriame krašte gerieji idealai ir gerosios laisvo krašto savybės visų brangintinos ir visiems mielos. Pareiga toms savybėms išsaugoti visiems vienoda.

Visi galime džiaugtis šiame krašte surastąja dovana -- burtis, dirbti ir augti tautinės savivaldos pagrindais. Tai be galo brangi laisvė, tai reikia sugebėti ją įvertinti ir ją pasinaudoti. Bendroji gi visų laisvė ir jos plėtotė, jos apsaugojimas nuo besikesinančių ir besirausiančių kurtų priklauso nuo visų aktyvaus domėjimosi, dalyvavimo ir veikimo politikoje.

Tai nėra politikavimas -- tai vienas iš prieinamiausių būdų kojoje už savo, savo tautos ir žmonijos laisvę. (J.Č.)

DVASIA ŠVENTA IR ZANZIBARAS...

Sausio 28 d. Naujienose buvo paskelbtas Alekso Šemetos straipsnis: "Pastangos iš lietuviškojo taško". Jame Vytautui Meškauskui priskiriamas savo laiku Dirvoje paskelbtas amerikietis Taylor Caldwell straipsnis: "Ji išpranašavo prezidento mirtį", -- nors ... po juo buvo padėti to straipsnio autoriaus (vb) inicialai. Be jokio įrodymo ar citatos Vytautui Meškauskui primetęs "prezidento Kennedžio niekinimą", Aleksas Šemeta dar puola Dirvos redaktorių už pailankaus V. Meškauskui laiško idėjų, ateitinęse Naujienose melsdamasis:

"Argi Dievas neatsiųs jam Dvasią Šventą?"

Ginčytis galima dėl visa ko. Jei kas Šemetai netinka, jis turėtų konkrečiai nurodyti, kas, kur kaip ir kodėl parašė, kodėl tai neatitinka tiesai ar jam nepatinka ir nemaišyti visai skirtingų "niekinimo" ir kritikos sąvokų. Tada galima būtų ir rimčiau pasikeisti nuomonėmis. Pirmiau, de-ja, reikia turėti savo šiek tiek logiškiau sudėstytą nuomonę, o

ne pasitenkinti beprasmišku šūkavimu ir pamazgų pilimu.

O kas gi liečia Dvasią Šventą, tai ji skubiau reikalinga ne tik pačiam Aleksui Šemetai, bet ir Naujienų redaktoriui, kuris savo vedamajame sausio 25 d. iškilmingai paskelbė: "Zanzibaras grįžta Vakarų pusėn". Jame teigiama, kad "komunizmas Zanzibare subliuško". Tuo tarpu Tassa paskelbė, kad Sovietų Sąjunga įspėjusi D. Britaniją nesimaišyti į Zanzibaro "liaudies respublikos" reikalus. Jei komunizmas ten ištiko subliuško, kam tos salos likimas taip

parūpo Maskvai? Ar tam, kad komunizmas ten pagarbiai palaidojus? Čia tai tikrai reikalinga Dvasios Šventos skubi intervencija.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTORY 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

PILNAMECIO ATSIŠAUKIMĄ PERSKAIČIUS (2)

ST. JARAS

Nepadorūs Vliko spėjimai, kad politinės srovės tėvynėje "išliksios gyvos, veiklios ir gajos lietuvių širdyse bei sąmonėje" rodo visišką Vliko atitrūkumą nuo paverptos lietuvių tautos.

Kokius idėjinius pagrindus dė laisvę atgavusi Lietuva, apie tai mažiausiai reikėtų Vlikui galvoti, barstyti spėjimus. Politinių srovių Vlikan atsinešti antkojai ir antkakliai daug, o dar pakanka Lietuvos laisvinimo reikalui.

Žvelgdami į aukštį ir į gylį, išsivijoje mes gana lengvai suvokiame Vliko -- politinių srovių klubo -- negalavimų kilmę ir jo nerealias užmačias. Bet ar patys klubas suvokia, jog jo pasiklausius atsišaukimas, pasiekęs pavergtus lietuvių, gali nušviesti nelabai darniu akordu?

Baigdamas atsišaukimą, Vlikas prašo būti "akingais susirinkimui Chicagoje sausio 1 d. ir pasikeitimui Komiteto valdyboje ir sekcijose. Chicagoje susitarta su LB CV pirmininku J. Jasičiu ir gautas pažadas paremti \$1,000. ALTO pirmininkas L. Šimutis pasižadėjo ALTO vardu finansuoti leidinį, kuris bus nemokamai dalinamas parodos lankytojams.

Leidinėlis yra informacinio pobūdžio apie Lietuvą, kurį paruošė V. Vaitiekūnas. Lietuviško stiliaus kryžius, kurio projektą paruošė arch. Mulokas, jau baigiamas statyti. Kryžiui pastatyti yra gauta labai gera vieta parodos aikštėje -- tik pusė bloko nuo centinio parodos pastato. Lietuvos Vyčiai sutiko surinkti \$4,000.00 kryžiaus pastatymui.

Komiteto Garbės Nariais-Globėjais, LKPP pirmininko pakviesti, sutiko būti: Gen. Konsulas Jonas Budrys ir prel. Jonas Baikūnas.

Pasikeitimai Komiteto valdyboje ir jos sekcijose: ANTANAS MACEIKA, pakviestas, sutiko eiti valdybos sekretoriaus pareigas. Pirmiau buvęs valdybos sekretorius Zenonas Jursys, atsistatydino.

JONAS ŠLEPETYS, naujas finansų komisijos pirmininkas, su talkininkais: Domu Peniku, Antanu Reventu, Juozu Boley-Bolevičium ir Vaclovu Alksniniu. Buvęs finansų komisijos pirmininkas kun. dr. Stasys Valiūšaitis pasitraukė iš finansų komisijos pirmininkų pareigų dėl laiko stokos.

ROMAS KEZYS, naujas spaudos - informacijos sekc. pirmininkas su talkininkais: Albinu S. Trečioku, Stasiu Dziku, Antanu Sodačiu. Buvęs valdybos narys ir spaudos sekcijos pirmininkas Jurgis Sirusas, dėl laiko stokos, atsistatydino.

Meno kūrinių paroda neįvyks, susidėjus nepalankioms aplinkybėms. Buvusi Komisija su kun. L. Jankum ir Vaclovu Butkiu pažadėjo suorganizuoti svečių priėmimo komisiją.

Kazys Vasiliauskas, atstovaujęs Komitetą ryšinio pakraščio LB atstovų suvažiavime, informavo, kad LB pažadėjo komitetui darbus remti. Apgailestavo, kad meninės programos reikalas, mūsų dainų ir tautinių žokių akompanavimui vyriausioji parodos vadovybė orkestru neduos, kaip anksčiau buvo žadėta. Jis išreiškė padėką muz. Juozui Stankūnui už \$500.00 au-

to daug kartų viešai skalbtus ir ant pasigyrimo vartų džiovinčius vystykus, žvilgčioja aritmetikos lentelėn, linkčioja galvas, kalbasi pirštų ženklais... Parterijoje, toje paskutinėje geležinkelio stotyje, iš kurios toliau nebevažiuoja joks traukinys, girdisi išsivijos gagenimas, scenos link siunčiami šūkiai -- "Ei, jūs ten! Lai kas baigti vartyti vystykus! Mes laukiame mums suprantamo žodžio! Užteks kalbos pirštais!"

Scenoje tyla. Pasirodo kažkoks ilgarengis ir meta parterin pasiklausyti Vliko atsišaukimo pundą. Išsivija skaito baigmės eilutes: "Vlikas kaip ir per praėjusius 20 metų vadovaus neatlaidžiai lietuvių tautos kovai už lietuvių laisvę".

Tai Vliko parašu išduotas vekselis. Atsimerant, jog ir praeityje buvo bandyta "hipnotizuoti" pažadais, išsivija seniai laukia ne Vliko vekselių, bet darbų.

Niekas neginčija, -- galima prisiiderinti ir prie veiksmų dirbamo darbo, jeigu darbas tikrai yra dirbamas. Bet veiksniai turi mokėti veikti žmones. "Veikti žmones galima, rašė emigrantas A. G., tik sapnuojant jų sapnus ryškiau, negu jie patys sapnuoja, o ne įrodinėjant jiems savo mintis taip, kaip įrodinėjamos geometrinės teoremos".

Gerų ir ryškių sapnų Vlikui linkiu. Labanakt.

LIETUVIŲ PASIRODYMAI PASAULINĖJE NEW YORKE MUGĖJ

Sausio 20 d. įvyko lietuvių Komiteto Pasaulinės Parodos New Yorke posėdis.

Komiteto pirmininkas dr. J. Stukas padarė pranešimą apie susirinkimą Chicagoje sausio 1 d. ir pasikeitimui Komiteto valdyboje ir sekcijose. Chicagoje susitarta su LB CV pirmininku J. Jasičiu ir gautas pažadas paremti \$1,000. ALTO pirmininkas L. Šimutis pasižadėjo ALTO vardu finansuoti leidinį, kuris bus nemokamai dalinamas parodos lankytojams. Leidinėlis yra informacinio pobūdžio apie Lietuvą, kurį paruošė V. Vaitiekūnas. Lietuviško stiliaus kryžius, kurio projektą paruošė arch. Mulokas, jau baigiamas statyti. Kryžiui pastatyti yra gauta labai gera vieta parodos aikštėje -- tik pusė bloko nuo centinio parodos pastato. Lietuvos Vyčiai sutiko surinkti \$4,000.00 kryžiaus pastatymui.

Komiteto Garbės Nariais-Globėjais, LKPP pirmininko pakviesti, sutiko būti: Gen. Konsulas Jonas Budrys ir prel. Jonas Baikūnas.

Pasikeitimai Komiteto valdyboje ir jos sekcijose: ANTANAS MACEIKA, pakviestas, sutiko eiti valdybos sekretoriaus pareigas. Pirmiau buvęs valdybos sekretorius Zenonas Jursys, atsistatydino.

JONAS ŠLEPETYS, naujas finansų komisijos pirmininkas, su talkininkais: Domu Peniku, Antanu Reventu, Juozu Boley-Bolevičium ir Vaclovu Alksniniu. Buvęs finansų komisijos pirmininkas kun. dr. Stasys Valiūšaitis pasitraukė iš finansų komisijos pirmininkų pareigų dėl laiko stokos.

ROMAS KEZYS, naujas spaudos - informacijos sekc. pirmininkas su talkininkais: Albinu S. Trečioku, Stasiu Dziku, Antanu Sodačiu. Buvęs valdybos narys ir spaudos sekcijos pirmininkas Jurgis Sirusas, dėl laiko stokos, atsistatydino.

Meno kūrinių paroda neįvyks, susidėjus nepalankioms aplinkybėms. Buvusi Komisija su kun. L. Jankum ir Vaclovu Butkiu pažadėjo suorganizuoti svečių priėmimo komisiją.

Kazys Vasiliauskas, atstovaujęs Komitetą ryšinio pakraščio LB atstovų suvažiavime, informavo, kad LB pažadėjo komitetui darbus remti. Apgailestavo, kad meninės programos reikalas, mūsų dainų ir tautinių žokių akompanavimui vyriausioji parodos vadovybė orkestru neduos, kaip anksčiau buvo žadėta. Jis išreiškė padėką muz. Juozui Stankūnui už \$500.00 au-

ką, savo lėšomis išleidžiant šventės dainų repertuarą.

Dail. Aleksandra Merker pranešė, kad patalpos lietuvių dailininkų kūrinių parodai dar negautos ir išreiškė abejonę, ar per tokį trumpą laiką bus iš viso įmanoma gauti tinkamą patalpą. Parodos ženklio konkursė dalyvauja keletas lietuvių menininkų. Komitetas padarys sprendimą, kuris ženklio projektas tinkamiausias.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! Kviečiame pradėti taupyti pas mus!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,

sekretorius

Chicago Phone: 242-1395; Suburban Phone: 656-6330

VYRIŠKI RŪBAI

SIUVAMI PAGAL JŲSŲ FIGŪROS IŠMĖRAS, PASIRINKTĄ MEDŽIAGĄ IR STILIŲ

• KOSTUMAI • PALTAI • FORMALŲS RŪBAI • UNIFORMOS

Darbas atliekamas geriausiose Amerikoje „SIMPSON“ kompanijos siuvyklose.

Didelis pasirinkimas -- vietiniai ir užsienio medžiagų.

NAUJAUSI MADŲ ŽURNALAI

JONAS H. AKŠYS

6645 S. WINCHESTER AVE., CHICAGO 36, ILL.
Telefonas 925 - 5179

Šeštadieniais ir sekmadieniais -- nuo 9 val. ryto.
Kainos: Paltai nuo \$80 iki ... Kostumai nuo \$85 iki ...

AKIMIRKOS

Pažangumo 'dinamika' ir masės

BRONYS RAILA

Kaip visiem žinoma, pažangiu ir teisingu žmogui Sovietijoje laikomas tik toks, kuris išpažįsta, užgria, remia leninizmą ir besąlygiškai pasidūda visą jauną komunistų partijos centro komiteto, praktiškai jos vado, vadovavimui. Kas kitaip galvotų ir jaustų, tas anksčiau vėliau tapo sovietinės valstybės išdavikas, liaudies priešas, kapitalizmo ir imperalizmo samdiny, atgyvena, buržuazinis nacionalistas, reakcininkų plaiša, trockininkas, etc., ir su juo kiekvienam momentu gali būti taip pašielgta, kaip policijai norės.

Taigi, tokios uždardos ir dogminės santvarkos, sistemos ir psichologijos esmė yra šimtaprocentiškai vadistinė ir totalistinė. Ji diktatoriška, smurtiška, nelaisva, nehumaniška, nieko bendro neturi su pažangumu. Dešimtmečiam slenkant, jos ideologinis konservatyvumas tiek sukalkėja, kad palyginus sen. Goldwaterio ar net gen. Franco ekonominę filosofiją, tuodu reiktų laikyti nepaprastai liberaliais. Pvz., kiekvienam aišku, kad kolchozų sistema Rusijoje labai blogai veikia ir žalinga pačiam sovietiniam ūkiui, bet konservatyvi kompartijos tradicija pasilieka sukaustyta rate ir negali išsiti iš savo ideologijos užsidėtų varžtų - sunaikinti nepriklausomų žemdirbių klasę, visus paversti proletariais.

Bet tūli užsieniečiai liberalai mato kitaip. Jei ne ekonominė, tai bent idėjinė, kultūrinė ir "dvasinė" sovietinės santvarkos pusė jiems atrodo įdomi, patraukli, net pažangi. Su ja siekiama susipažinti, bendrauti, bendradarbiauti, palaikyti "kultūrinis ryšius", kultūrinę vertybę "mainytis". Net lietuvių visuomenės pažangumas bandomas apspręsti pagal tai, kiek mes norėtume ar nenorėtume "ryšius" palaikyti. Jei mes labai jų norėtume, tai būtų labai pažangūs. O jei visai nenorėtume, tai K. Stropus tokius vadins konservatoriais, sustingėliais ir "rezistentais" (tarp kabučių, taigi, visai nepažangiais! Ryšių spyruoklė jam yra mūsų "pažangumo vardiklis"...

Maža to, jam visokių atvejų "kultūriniai ryšiai yra viena iš tų dinamiškų sričių, kurioje ryškiau negu kur kitur šiandien pasireiškia laisvės ir tradicijos

įtampa", ir pirmiausia pagal tai jis matuoja Amerikos lietuvių pažangumo laipsnį. "Ir čia pat galime pasakyti", rašo Margutys, "kad tos pažiūros nuo daugiau mažiau kritiškai teigiamų ligi absoliučiai neigiamų eina proporcingai sukelione iš Rytų į Vakarus"...

Vadinasi, Amerikos geografinėje "daugiau mažiau" pažangūs mūsų tautiečiai gyvena New York'e ir Atlanto pakrantėse. Absoliutūs konservatoriai ir reakcininkai spiečiasi aplink Los Angeles. O globališkai žiūrint, patys pažangiausi turėtų būti Vokietijos lietuviai, nes gyvena arčiausiai Rytų. Gi patys "absoliutiškiausi" atžagareiviai būtų Australijos lietuviai, nes jie nukeliauoliaus į Vakarus nuo Kalifornijos...

Taip dalykam stovint, būtų svarbu iškelti principinį klausimą: ar oficialių, viešų, okupanto valdžios prižiūrimų, jos kontroliuojamų ir reguliuojamų "kultūrinių ryšių" palaikymas su pavergtos Lietuvos "pažangiaisiais sluoksniais", pagal Stropų, yra "dinamiška sritis" ir ar čia šiandien labiausiai pasireiškia "laisvės ir tradicijos įtampa"?

Kokios laisvės ir kokios tradicijos?

Jei mes vadinami konservatyvizmo tradicijų reiškeiais, tai, vadinasi, anieji yra - laisvės! Stropus gi savo straipsnyje nusišiminė, kad sovietų politrukai būtų konservatoriai ir tradicijų "rezistentai". Nors jis kiek priminė, kad anieji kartais ir gali būti tironais, tačiau tuo jau ir patiesino žodžiais: - "kaip ten bebūtų", kultūriniai ryšiai visvien priklausą dinamiškai sričiai su savo įtampa ir pažangumo ženklu...

Kokia gali būti šioji dinamika?

Jau anksčiau minėjom, kad sovietų ideologinė ir kultūrinė propaganda Amerikos lietuviuose per daugiau nei dešimtmetį buvo labai išplėsta ir dinamiška. Stropus "daugiau mažiau kritiškai", bet iš esmės pozityviai, kaip vėliausias pilypas iš kanapių, vėl pasisako už jos dar didesnę plėtimą. Išskyrus nedaugelį dalykų,

kitokios propagandos, literatūros, sovietinio mokslo ir meno veikalo, kaip sovietinių, mes negalėjome ir negalime gauti nei čia, nei ten nuvykę. Okupantas, saivame suprantama, tesirūpina tik tokiu mokslu ir menu, kuris jam naudingas Lietuvos nepriklausomybės idėjai užtrinti, okupacijai įamžinti ir lietuviui galutinai suartinti bei suliedinti su vyriausiu didžiarusišku "broliu".

Stropaus ir jį panašių skatinimai plėsti ryšius su sovietine "kultūra" tegali būti vienašališki ir tik į vieną pusę. Komunizmo teorija ir praktika diktuoja, kad tik iš ten mum leidžiama "imti", bet viskas bus, kaip ir buvo, griežtai uždarda ten reikštis iš mūsų, kas okupantui nenaudinga ar nepalanku.

Mes galime ten siųsti tik sovietizmui palankius ar bent nepavojingus turistus ir medžiagines dovanas, už jas čia sumokėję ir dar tiek pat Chruščiovo išduimutų primokėję. Tiesa, ką tik buvo įvestas naujas "pažangus" pakeitimas: dovanas jau galima užsakyti ir pačioje Rusijoje, nusiunčiant ten "cash" dolerių. Vieno mano pažįstamo gerai prie okupantų prisitaikęs gimnaitis jau į jį kreipėsi: dėdė, padaryk man mažą malonumą, užsakyk automobilį, tik geriau ne išgverusią Pobleđą už tūkstantį dolerių, bet Volgą ar Moskvičių už kokių du tūkstančių...

Tokia tegali būti praktikoje kolaborantų peršama "dinamika". Bet, pavyzdžiui, Lietuvių Enciklopedijos, kur galbūt ir K. Stropus tikra pavarde bendradarbiauja, jūsi nei savo giminei, nei draugui neužsakysite, kadangi ir pats sovietinės istorijos politrukas J. Žiugžda savo kabinete ją turi laikyti užrakintą.

Tad beveik paikas juokas kalbėti apie tokius "ryšius" ir "people to people santykius", kaip lygiai dar didesnis arklio humoras svaičioti apie kvistlingą "dinamiką", "įtampą" ir "pažangumą".

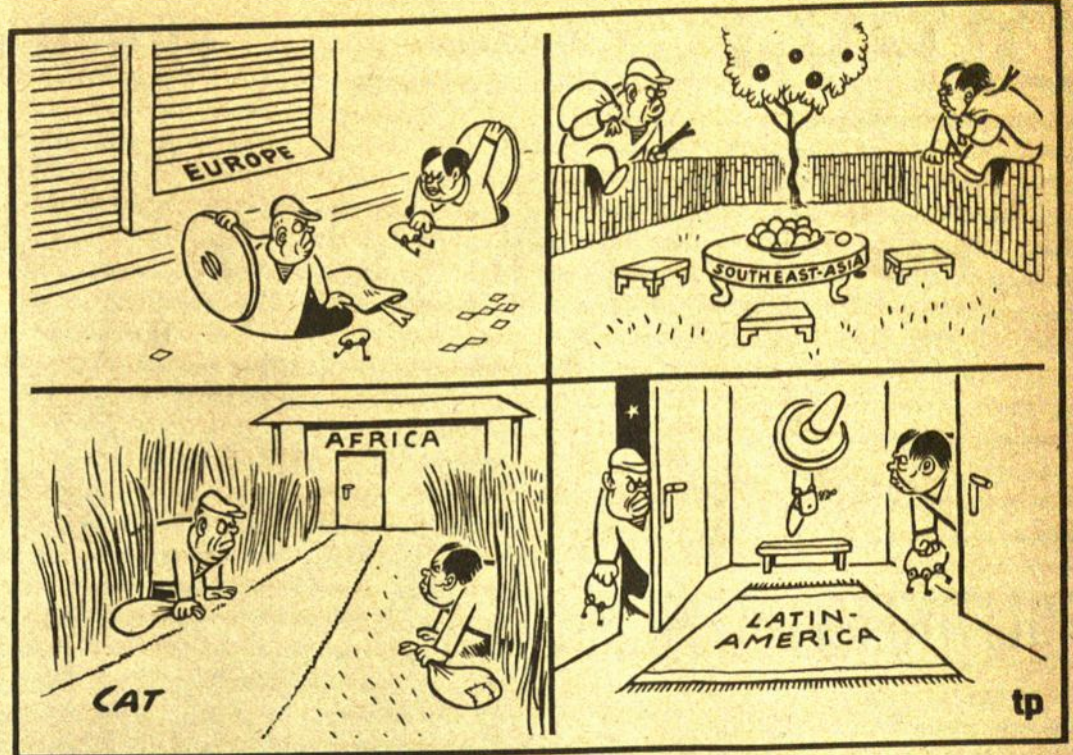
Naujasis Margučio gegužiukas taip jau giliai įsmegęs į sovietiška "liberalią" dialektiką, kad su šmaikštaus kipsiuko pagalba net ir paskutinio savo straipsnio sakinio negalėjo užbaigti kitaip,

neįžeidžianti, kultūringa. Daugeliu atvejų einama į praeitį ir įrodinėjama lietuviams turint teisę savaimingai kultūriškai ir politiškai gyventi. Tuo atžvilgiu būdingi Žalgiriu skirti straipsniai, kur atsakoma lenkams publicistams, skynusiems tik lenkams pergalės laurus ir pirusiems uniją. Iš vieno straipsnio, "Žalgirį atminus" (1910), ryškėja nuosauks požiūris į santykius su lenkais ir kartu taurus patriotizmas: "Apie lietuvių sugrįžimą į senąsias unijos vėžes nėra ko nė svajoti. Jei lenkai nori su mumis naujos unijos, tai turi liautis senoviška židurė į Lietuvą. Mes daugiau turime geisti, kad sugrįžtų į mus tie, kurių protėviai ties Žalgiriu galvas dėjo už Lietuvą, lietuviai būdami, o ne lenkai. Tačiau iš tų mes reikalauje nereikalaujame, o tik geidžiame, palikdami jų valiai plaukti naująja lietuviška, ar senąja, lenkiškų tradicijų ir lenkiškos kultūros srove". (IV, 200).

A. SMETONOS VIETA NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS EPOCHOJE

Šios trumpos apžvalgės tikslas buvo parodyti mūsų minimą Vėlionį buvus pirmiausiai plunksnos darbininką. O tokie žmonės priklaus, paprastai, kontempliatyviniam tipui, skirtingam nuo aktinų. Šio paskutinio tipo žmonės pačios prigimties daugiau skirti politinei akcijai ir net visuomenės vadais tapti. Ne kokia garsia ir prasišlančia politinė ar visuomeninė veikla iškilo Smetona Vilniaus lietuvių visuomenėje, o tyliau ir patvari kultūrinio darbu. Būdamas pirmo eilės kultūros darbininku, tapo Vilniaus lietuviškos bendruomenės vadovu, kad ir nerinktu. O jau tikru vadu iškilo D. karo pradžioje, pirmiausiai nukentėjusiems nuo karo šelpiti komitete. Šioje padėtyje pasitiko vokiečių okupaciją ir santykiuose su ja atstovavo lietuvių reikalams. Kai okupacinė valdžia karo politikos sumetimais leido lietuviams susirinkti į seimą ir išsivirti tarybą (1917), A. Smetona išrenkamas jos pirmininku. Žinomas tolimesnis jo veiklos kelias: jis valstybės tarybos pirmininkas ir respublikos prezidentas. Vėlesniais laikais, įsigalėjus partinei aritmetikai, Smetona nedalyvavo aktyvioje politikoje. Bet raštu ir žodžiu pasisakydavo dėl jos. Jis vis žadino vienybės mintį ir siūbuojančiose partinėse kovose. Kai pritvinkusios partinės rietenos sprogo gruodžio 17 d. perversmu, Smetona, vidurio kelio žmogus ir politikas, vėl stojo valstybės priešakyje ir jai vadovavo iki galo.

20 m. nepriklausomos Lietuvos laikmetis neatskiriamai susijęs su Mirusiojo vardu. Tas laikmetis, turėjęs ryškia pradžią ir galą ir negrįžtamai dingęs (nes istorijos reiškiniai vienkartiniai tėra), palieka Lietuvos istorijos epochą. Tą epochą, tolstanti laiko tekme, pamažu ryškėja lyg kokia idėja, tikrų Lietuvos sūny idealizuoja. O su jos idealizavimu gražiai derinasi A. Smetonos asmenybė, kuri ir gaivinosi idėjų pasauliu. Juk žodis "idėja" ar kartais "tautinė idėja" jam nuolat išsprūdavo kalbose. Jam brangus idėjos žodis ryškiausiai skambėjo gausiose laidotuvių prakalbose. Jeigu jos būtų skyrium paskelbtos, būtų lietuviškas antrininkas toms gražioms prancūzų vyskupo Bossuet "Oraisons Funèbres". Tad skaidri mūsų pirmo ir paskutinio prezidento asmenybė švytės lietuvių kartoms, kol joms gyva paliks ta nepriklausomos Lietuvos epocha.

Be žodžių...

kaip tik šimtaprocentiškai pagal liniją.

Nuolatinis sovietų ir jų bendraminčių Amerikoje spaudos tvirtinimas pastaraisiais laikais buvo toks: pabėgėliai ne visi blogi, ne visi naciai, ne visi reakcininkai, ne visi žydų žudikai, ne visi liaudies prieštai. Jų masė susideda iš visokių. Esama ir gerų dypukų, tik jie suklydo ar dažniausia buvo reakcingų vadų suklaidinti. Dypukų masės vardu kalba patys bauriausi išgamos, atgyvenos, dvarininkai, spekuliantai, naciai, fašistai, kurie skelbią esą vada ir veiksniai...

O K. Stropus rašo: "Žinoma, čia turime galvoje ne emigrantinės visuomenės mases, kurių nuomonės niekas nei nebando pasiklausti, bet tuos, kurie sakosi vadovauja toms masėms ir jų vardu kalba".

Tokių žodynu ir stiliumi Stropui reikėjo pradėti savo straipsnį, o ne pabaigti. Tada būtų nereikėjo gaišti laiko su tom visom aukštom filosofijom, įtampom, "rezistencijom" ir absurdiškom pažangumo geografijom.

Jeigu Amerikos lietuvių masės kuo nusiskundžia, tai ypač stipraus ir protingo, kūrybiško ir vieningo vadovavimo stoka. Juk per dešimtį metų vis nesibaigė kalbos apie geresnės ir vieningos politinės vadovybės reikalingumą.

Ir kaip tik visi matome, kad aktyvios vadovybės ir tikrų vadų kartais stinga ten, kur jie būtų ypač reikalingi. Jeigu mūsų pačių diplomatinę ir politinę institucijų raidyno vada būtų buvę savo uždavinių ir politinės ener-

gijos aukštumoje, mūsų naujųjų kolaborantų ir ryšininkų išūlomis būtų galėjusi užsibaigti per kelias savaites, jeigu ne dar greičiau. Tokia ji buvo iš karto permatoma ir aiški.

Bet kaip tik vada ir vairuotojai ilgiausiai delsė, turbūt vis atsargiai klausydami, ką masės galvoja. Kągi, Amerikoje taip įprasta, ypač Washingtono sluoksniuose. Ir tik tuomet, kai laikraščių skaitytojai mėnesiais apgalvojo, pirmuosius "neramuolius" už "nedžentelmeniškumą" gerokai papešiojo ir per ištusus metus savo nuomones apšnekėjo savitarpie, klubų bei draugijų susirinkimuose, organizacijų suvažiavimuose, salonuose, salituose ir darbovietėse, tik tuomet viena po kitos pasipylė bendruomenės, veiksnų, kongresų ir kitokių korporacijų kilniom bendrybėm perptos rezoliucijos -- nuo kairiausių ligi dešiniausių, nuo partinių ligi nepartinių ir nepasaulėžiūrinų.

Sakyti, kad čia "masių nuomonės niekas nebando pasiklausti", lygu sakyti, kad paršelis dėl to

pastipo, jog jį šėrēm ne kiaulienos kepsniais, o pienu girdēm.

Visa tai juk ir buvo pirmiausia masių, o ne vadų nuomonės! Vada tik daug vėliau prasižiojo, o jų vienas kitas pažangiuose Rytuose net labai ilgą laiką savo "iniciatyvas" kaišiojo ir vis ant dviejų kėdžių sėdino. Ir K. Stropus, prisidengdamas slappyvarde, tik masių, o ne vadų pasmerkimo bijojo.

Vadų dabar niekas nebebijom. Kaip nuolat sako pažangūs mūsų katalikai, socialistai ir liaudininkai, - dabar nebe tie laikai,

nebe smetoniška diktatūra... Šiandien beveik būtų galima mokėti penkių dolerių premiją už kiekvieną surastą liaudies masių žmogų, kuris dar bijo vadų.

Tarp kitko, ir aš esu pilna teisė ir lygiateisė tų liaudies darbo masių dalelytė. Neturiu nė vieno vergo, kuriam galėčiau vadovauti. Ir (žinoma, išskyrus fabriko formą) ... nė vieno vado, kurio privalėčiau klausyti.

Oho! - baistūs dalykai dabar dedasi Amerikoje. Anarchija. Križė ne tik pažangiem kvistlingam ir kolaborantam, bet ir visiem konservatyvių tradicijų vadams...

A "STOP" Sign TO NEW CAR BUYERS

Stop and consider how much you can save by Financing your car at our Rate of \$5 per \$100 per year. Let us prove that we can save you money!

Visit any of our convenient 71 offices or PHONE CHerry 1-0875

LAISVĖS KOVŲ DAINAS

išleistas Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, dabar galite įsigyti per Dirvą už 5 dolerius

Likutis to leidinio, kuris iki šiol buvo įteikiamas aukojusiems LNF po 10 dol., galima įsigyti užsisiųsių per Dirvą ir atsisiųsti 5 dolerius.

Ši išimtinė teisė įplatinti leidinio likutį įgyta Dirvos leidėjams susitarus su Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdyba.

Likęs tos knygos kiekis yra nedidelis, tad paskubėkite ją įsigyti sau ar padovanoti draugams. Užpildykite žemiau dedamą atkarpą ir, prisiuntę 5 dol., tuojau gausite LAISVĖS KOVŲ DAINAS

Prašau išsiųsti LAISVĖS KOVŲ DAINAS:

Pavardė ir vardas.....

Adresas.....

Priedų: Čekis \$.....

ANTANAS SMETONA

VIDURIO KELIO ŽMOGUS IR POLITIKAS

J. Jakštas

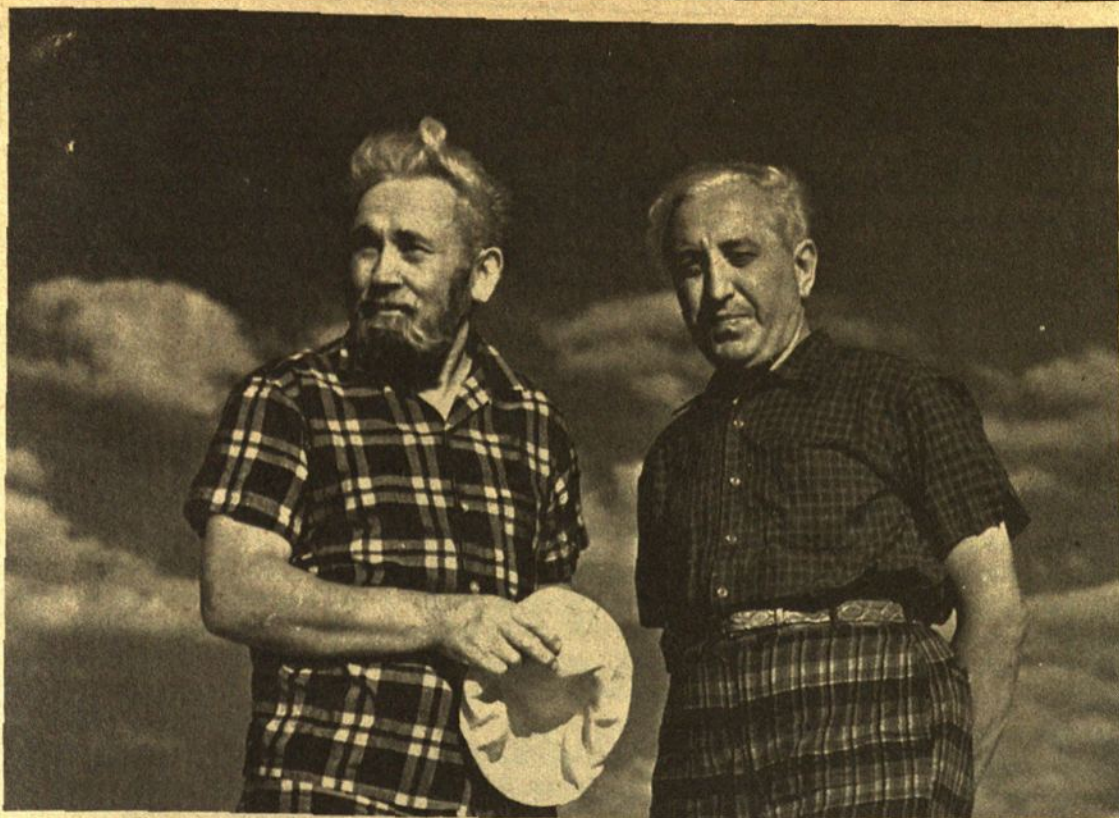
(4)

Tvirtai stovėdamas ant tautinio pamato, Smetona stengėsi būti bešališkas tada mūsų prasidėjusiose partinėse kovose, ypač studentijos tarpe. Jis gražiai kalba apie studentus aušrininkus ir jų organą "Aušrinę". Iš kitos pusės, visiškai pateisina ateitininkų įsikūrimą ir apie juos palankiai atsiliepia. Viena straipsnyje (1913 m.), polemizuodamas su P. Leonu, jis taip kalba apie studentus: "Kas kalta, kad katalikai studentai išsiskyrė iš visų studentų? Pirmą kartą tebuvo lietuvių studentų (žodis lietuvių prarėtinai parašomas, vadinasi, pabrėžiama studentų lietuvių buvusi vienybė). Atsirado pirmieji moksleivių organas "Aušrinė", ėmusi pašiepti katalikus ir, aplamai, tikinčiuosius žmones ir propaguoti priešinąs katalikų tikybai pažūtras. Tas faktas sukėlė katalikų jaunomenės akciją, studentai katalikai įsisteigė savo organą "Ateitį", norėdami spirti aušrininkų tikybos pažiūroms. Kai studentų šelpimosi draugijoje, kur neturėtų būti partingumo renkant valdybą ar kitą veikiant, židurima visų pirma studento ideologijos, tai ateitininkai, būdami ten mažuma ir nustumti užpakalin, nesitenkino tokia organizacijos tvarka ir išsiskyrė.

"Taip tad suskilo lietuvių moksleiviai į dvi dalis, į aušrininkus ir ateitininkus. Tai yra faktas ir nieko čia nepadarysi" (II, 97). Tiek studentų reikalais kalbėdamas, tiek kitais visuomeniškais dalykais, A. Smetona visur pasirodo tarpininkas tarp dviejų mūsų visuomenės srovių ir visur stengėsi derinti jų priešingumus. Jo šiuo atveju vedama polemika su abiem srovėm tokia rami, kultūringa, krikščioniška. Atsakydamas kartą "Šaltiniui" (katalikų Seinuose leistam laikraščiui), raginusiam boikotuoti pirmieji vakarus, ruošiamus studentams šelpiti, vien už tai, kad pirmieji boikotavo ateitininkų vakarus, jis sako: "Kas stovi ant krikščioniško pamato, tas negali vaduotis kerštu ir taikinti dantį už dantį" (II, 100).

Galima būtų surasti daug panašių vietų jo raštuose, kur jis priekaištauja tiek vienai, tiek kitai pusei ir ta proga visur primena bendrą lietuvišką reikalą ar kelia aikštėn kokį moralinį principą, kurį mato pažeistą kivių rėjų įkarštyje.

Kalbant apie Smetonos rašinių vedamąsias mintis, negalima apilenkti jo kaip kurių pareiškimų santykių su lenkais klausimu. Šios srities straipsniai pripildo visą jo raštų IV tomą. Juose daug polemikos su Vilniaus endekiškos spaudos žmonėmis. Polemika argumentuota,

Vytautas Jonynas su suakutvininku Viktoru Vizgirda praeitą vasarą Atlanto paplūdimyje.
B. Kerbelenės nuotrauka

PAGERBĖM DAIL. VIKTORĄ VIZGIRDĄ

Nėra ko džiaugtis, kai regi, kad žmogus skubėdamas bėga per savo laiką. Tačiau kartais savam laike pajunti neįaukią vienumą, o tada, gal truputį ironiškai, ir nusišypsai, kad kaimynai ir bičiuliai, nedaug teatsilikdami, taip pat atsukta tavo įpėdėm...

Dail. Viktoras Vizgirda, lietuvių dailės gyvenime stipriai įsiviešėjęs vardas, gimė 1904 m. sausio 14 d. Taigi šiemet jam sukako 60 metų amžiaus. Atseit, suakutis, kurią įprasta viešai ir iškilmingai minėti. Tiesa, mūsų gyvenime dabar pasitaiko sveika galva neišaiškinamų kuriozų -- neatsiranda laikraščio, kuris, pvz., ryžtųsi tokios suakuties proga pagerbti nusipelnusių literatūros ir visuomenės vyrų... Bet tokie "linksmi" įvykiai gal nors tuo paguodžia, kad jie regimai nepriklauso žmogaus geros valios kategorijai, nekaltant apie aukštąsias dvasines kultūros apraiškas, kaip toleranciją, tarpusavę pakanta ir pagarba...

Bostone savo nusipelnčius vyrus mes stengiamės pagerbti atitinkama pompa -- iš anksto planuojamom ir rengiamom iškilimėm. Dail. Viktoras Vizgirdos suakutis kaž kaip netyčia iš to stiliaus iškrito, nors jis, kaip anksčiau pagerbtieji, savo kūrybiniais darbais tokio pagerbimo buvo nusipelnęs. Kad taip neįvyktų atsitiko, kiek nuvoki, yra pora priežasčių: a) pats dail. Viktoras Vizgirda iškilnių nenorėjo, b) poeto Fausto Kiršos mirtis sunkiai sukrėtė mūsų kolonijos gyvenimą, žinoma, atitraukdama mūsų žvilgsnius ir nuo kalendoriaus lapų, primenančių tą ar kitą faktą, pro kurį nederėtų tylom pramėklinti. Faustas Kirša išėjo iš šio gyvenimo namų sausio 5 d., vadinasi, neišlaukęs ir tų

ST. SANTVARAS

devynių dienų, kada jo tapybinio portreto autoriui sukako 60 metų...

Dail. Viktorą Vizgirdą pagerbėm metiniame LB Kultūros klubo susirinkime, Internacinialinio klubo patalpose, sausio 25 d. Neeilinis šis susirinkimas buvo dėl to, kad į jį susirinko visa šimtinė Bostono lietuvių, kad vakaro programa buvo kiek platesnė ir iškilmingesnė. Pasakyti kalbos apie suakutvininką iš New Yorko atvyko dail. Vyt. K. Jonynas, lydimas dail. Vyt. Igno ir jo šeimos, iš New Hampshire atvažiavo sol. St. Daugėlienė, Bostono Liet. Dramos sambūrio vadovai Gustaičiai teatrininkų vardu dailininkui paruošė mažą staigmeną. Beje, suakuties dieną -- sausio 14 -- dail. Viktoras Vizgirda namuose aplankė gausius būrys asmeninių bičiulių, kas atnešdama gėlės žiedą, kas retesnę knygą, kas tauraus gėrimo bonką. Vadinasi, po truputį visų tų gėrybių ir grožybių, kurias dail. Vizgirda mėgsta kelti į savo drobes...

Kultūros klubo susirinkimą, skirtą dail. Viktorą Vizgirdą pagerbti, pradėjo inž. Ap. Treinys, pavaduodamas šiemetinių klubo pirmininką dr. Navicką, kuris dėl tėvo mirties susirinkime negalėjo dalyvauti. Pradžioje buvo prisimintas poetas F. Kirša, pirmasis šio sambūrio pirmininkas. Jo atmintis pagerbta atsisvejojimu ir tylos minute.

Dail. Viktoras Vizgirdos pagerbimas prasidėjo sveikinimu, kurį jam atsiuntė iš Kalifornijos brolis arch. Tadas Vizgirda. Tuoj po to sol. St. Daugėlienė, akompanuojama dukters, kaip mums

įprasta ją girdėti, gražiu ir lengvai valdomu balsu, šilta ir muzikale išraiška padainavo E. Gailėvičiaus liaudies dainą, Ant. Račiūno operinę ariją, St. Šimkaus Vakarinę dainą ir J. Tallat-Kelpšos Mano Sieloj šandien šventę. Ji tikrai sudarė jaukią nuotaiką tolesniam dailininko pagerbimui.

Dail. Vyt. K. Jonynas šį kartą irgi buvo gražybulys, bet gal daugiau akademiškas. Savo paskaitą jis pradėjo dail. Vizgirdos posakiu: "Menas, kaip ir gamta, yra skirti amžinybei". Stabterėjęs prie suakutvininko biografijos, jis paminėjo, kad savo kilmę V. Vizgirda yra garliavietis, kad jis lankė Lietuvos Meno mokyklą, kur dail. Vienožinskio Studijoje studijavo tapybą, kad metus laiką mokėsi Paryžiuje, kad vėliau buvo Vilniaus Meno Akademijos direktorius. Minėdamas tuos faktus, dail. Jonynas apibūdino mokytojus ir aplinką, kurioje turėjo augti jaunieji lietuviai dailininkai. Paminėjo dailininkų Ars grupę po 500 metų atėjusių dirbti į apleistą dirvą. Suakutvininkas buvo iškeltas, kaip vienas iš kiliausių tos grupės dalyvių, kaip vienas talentingiausių Vienožinskio mokinį.

Lietuviai, anot V. K. Jonyno, nors prisilęgi istorinių įvykių, nesiliovė kūrė. Didelį kiekį dailininkų sudaro liaudies meno kūrėjai. Deja, nemaža liet. kilmės dailininkų pakaitė pavardės ir nuėjo svetimiems dirbti. Dabar tie menininkai esą spėlioje mūsų sferoje, kokiai tautai jie priklauso. Dail. Viktoras Vizgirda esąs Nepr. Lietuvos vaikas, iškilmas jos meninių vertybių kūrėjas. Kalbėdamas apie XX a. dailės sroves, Vyt. K. Jonynas tarė, kad Viktoras Vizgirda vienu sąnu siekia ekspresionizmo. Tačiau kiekvieno kūrėjo vaizduotė esanti pagrindinė jo kūrybos atrama. Daugai patikė tokią frazę: "Man patinka gamta, bet ne jos pakaitalas". Tie žodžiai ypač tinką Viktoras Vizgirdos tapybai apibūdinti. Tačiau suakutvininko kūrybos negalima sutapatinti nei su vienu mūsų laiko "izmu". Jo darbais neįtelpa ir į savo mokyklos rėmus. Viena esą aišku -- jis buvo vienas pirmųjų lietuvių modernių dailininkų Lietuvoje.

Dail. Viktoras Vizgirdos kūryba esanti paremta spalva. Spalvą Vizgirda atstovauja rūpestingai ir sąžiningai. Mūsų meno istorijon jis įeina, kaip stiprus ir modernus spalvininkas. Jo kūriniai esą autentiški ir atspindį Viktoras Vizgirdos sielą. Kūrybinė problema jam esanti ne ką įpaveiklą įdėti, bet ką iš jo išimti. Jo tapybiniai darbai esą apmąstyti, jie turį savo paskirtį ir tikslą. Dail. Viktoras Vizgirda spalvų pasauly esąs, kaip magiškas dirigentas. Jo drobėse spindi stipri ekspresija, kūrinio apspėndimas ateina iš paties kūrėjo. Šviežumas ir betarpiškumas esą ypačiai ryškūs Viktoras Vizgirdos kūrybos bruožai.

Ritmas ir muzika Viktoras Vizgirdos tapyboj taip pat yra itin ryškūs elementai, -- sako Vyt. K. Jonynas. Spalva, teptuko brūkšnis, linija sudaro Vizgirdos paveikslų ritmingumą ir muzikalumą. Dėl to jis yra modernus dailininkas. Suakutvininko tapybinė kalba Jonyną įtikinanti.

Siužeto požiūriu Viktoras Vizgirda nesutampas su moderniais dailininkais, nes jie siužeto venigia, o mūsų Vizgirda jo nevengia.

Savo peizaže Viktoras Vizgirda stengiasi sulaukyti gamtos kampeio šviesų ir šešėlių vyksmą, savo kūrybinėm galiom stengiasi į perkelti į savo drobes. Kodėl jis taip myli gamtą? Atsakydamas į tą klausimą, Vyt. K. Jonynas taria, kad greičiausia tai esanti lietuviui įgimta gamtos meilė ir adoracija. Tačiau Viktoras Vizgirda esąs ne tik peizažo meistras -- jis mieliai tapo ir žmonių figūras.

Ką bendra dail. Viktoras Vizgirdos tapyba turi su Lietuva? Žalia ir mėlyna, anot H. Nagio, esančios pagrindinės lietuvių spalvos. Viktoras Vizgirdos kūryboj esą ypač daug žalio ir mėlyno. Tų dviejų spalvų derinimas, -- sako Vyt. K. Jonynas, -- yra ypač aiškus. Tačiau suakutvininko tapyboj tos spalvos atšildytos šimtais kitų spalvinių tonų. Tai esąs teisingas gamtos supratimas. Be to, Viktoras Vizgirdos kūryba rišasi su lietuvių liaudies kūryba. Ypačiai ryškus esąs jos paprastumas. Tuo paprastumu Viktoras esąs artimas liet. liaudies dailėi, tuo jis sutampas su savo tautos dvasia. Pvz., liet. liaudies audiniai ir Viktoras Vizgirdos tapybinės drobės -- tai esą brolis ir sesuo.

Dail. Viktoras Vizgirda, -- toliau kalba Vyt. K. Jonynas, -- yra modernus lietuvių mene, yra modernus tarptautiniame mene, bet jis nėra kraštutinis modernistas. Būti paprastu ir nuoširdžiu meno kūryboj -- yra didelė dorybė. Kai pabandom aprėpti visą suakutvininko kūrybinį kelią regim, kad 1930-64 m. laikotarpy jis tebėra beveik tas pats -- autentiškas, betarpiškas, nuoširdus ir paprastas. Jei jis tą paprastumą ir nuoširdumą išlaikė net svetimam krašte -- už tai garbė Viktoras Vizgirdai! Tai reiškia, kad jis yra mūsų, kad jis kalba ta kalba, kuri yra mūsų kalba.

Paskaitos pabaigoj, jungdamas suakutvininkui savo asmeninius sveikinimus ir linkėjimus, dail. Vyt. K. Jonynas pakartojo tą patį Viktoras Vizgirdos posakį, kuriuo jis savo kalbą pradėjo: "Menas, kaip ir gamta, yra skirti amžinybei".

Dr. inž. J. Gimbutas šiam klubui susirinkimui paruošė nemenuk pluoštą dail. Viktoras Vizgirdos tapybos spalvotų nuotraukų. Jos buvo parodytos ekrane ir sudarė įspūdį, tartum tai būtų suakutvininko dailininko darbų paroda.

Poetas Ant. Gustaitis tarė, kad dail. Viktoras Vizgirda yra tampa susijęs su teatru -- savo dekoracijom papuošęs eilę Dramos Sambūrio statymų. Akt. Al. Gustaitienė ir J. Jašinskas, apsirėngę kiniečiais, suakutvininkui paskaitė pluoštą neva konfucinės išminties minčių ir įteikė dovaną -- gongą, neatjungiamą teatrinės veiklos simbolį. Dvana buvo įteikta Bostone gyvenančių teatrininkų ir Dramos Sambūrio lovardų. Kultūros klubo vardu dovaną įteikė inž. Ap. Treinys -- G. Braque kūrinių albumą, pasirašytą visų šio susirinkimo dalyvių. Dail. Viktoras Vizgirda tarė trumpą, bet originalų padėkos žodį už jo suakuties paminėjimą.

Pašnekesiams prie tradicinio kavos puodelio neilgai trukus, kadangi Internacinialiniame Insti-

AKADEMIKAI ŽIEMOS STOVYKLOJE

Pasinaudodami tarpšvenčių atostogomis, akademikai skautai rado progą išvykti į gamtą, sukuriant tradicinę žiemos stovyklą gražioj Caberfae, Mich, vietovėje. Apylinkė kalnuota, apaugusi eglaitėmis ir plikaškiais medžiais, nubaltintais puriu

tute vakarienių rengti neleidžiama, buvo persikelta į vaišingų p. Kubilių namus. Kitą dieną būrelis suakutvininko bičiulių susirinko Vizgirdų namuose ir praleido porą valandų su svečiais iš New Yorko -- dail. Vyt. K. Jonynu ir dail. Vyt. Ignu. Tokios buvo tos apeivos, kuriomis Bostone mes pagerbėm dail. Viktorą Vizgirdą.

Šio reportažo rašytojui visada imponavo dail. Viktoras Vizgirdos tapybos drobių savaimingumas ir betarpiškumas, tvirtas, ryškus ir nesiblašantis kūrybinis Aš. Malonu buvo išgirsti, kad tas kūrėjas dorybės jam pripažino ir dail. Vyt. K. Jonynas. Ilgą ir kūrybingų metų, mielas Viktorai! Tegu ir truputį su ironija, aš džiaugiuosi, kad Tu mane veįjiesi išmintom giminingo kelio įpėdėm...

BOSTON

IŠKILMĖS JURŲ SKAUTŲ ŠEIMOJE.

Vasario mėn. 9 d. (sekmadienį) 3 val. p. p. T-nės S-gos namuose įvyks Bostono Jūrų Skautų Nemuno tunto sueiga ir po jos su tėvais ir svečiais -- užgavėnių blynų vakaras. Programoje bus rodomas filmas 1963 metų tautinės šokių šventės Chicagoje. Filmą susuko Jasiukonis iš N. Haven, o ją pagamino Hollywoode. Visus skautų bičiulius ir tėvus maloniai prašome atsilankyti.

KETURIOS POROS LIETUVIŲ RUOŠIASI ŠEIMYNINIAM GYVENIMUI. Jau susižiedavo: Norma Razvadauskaitė, biologijos magistrė, su Vincu Šnupu, Aldona Birknevičiūtė su Laimu Venckum, Liucija Baškauskaitė su Rimu Valaičiu ir Aušra Kasperaitė su Aloizu Petroniu. Vestuvės numatomos vasarą.

V. ir S. STELMOKAI išvyko visam mėnesiui į Floridą. V. Stelmokas, gražiai tvarkąs savo prekybą, dar dirba keliose organizacijose, tikrai reikalingas atostogų. Saulėtų dienų ir šilto vandens jiems linkime.

BENDRUOMENĖS SUVAŽIAVIME New Yorke sausio mėn. 18-19 d. dalyvavo Ona Ivaškienė, Sofija Gaidikienė, Stasys Grižė-Jurgelevičius ir Juozas Kapočius. Visi pasinaudojo Kapočiaus susisiekimo priemone.

KORP! NEO-LITHUANIA rengiama Bostono studentų meno paroda įvyks vasario mėn. 1 ir 2 d. Alt. S-gos namuose. Vakare vas. 1 d. įvyks ten pat studentų vaišės ir pasilinksminimas. Parodoje išstatyta 7 studentų darbai.

sniegu. Į šia sniegu padengta gamtą suvažiavo daug akademikų ir jų svečių, išstrukusių nuo triukšmingos miesto aplinkos, pilni geros nuotaikos ir pasiryžimo gerai pasportuoti.

Ankstį rytą stovyklautojai sukilę skuba per lauką į valgyklą pusryčiauti. Šaltas oras greit išblaško nakties snaudulius. Valgykloje vietų buvo mažiau negu valgytojų, todėl vykdavo lenktyniavimas dėl pirmesnio puoduko kavos. Papusryčiavę ir šiltai apsistoję, grupelėmis vyksta į laukus išmėginti savogabumus slidinėjime. Drąsieji ir patyrę kopia į aukštus kalnus, mažiau patyrę mėgina laimę nuo mažesnių. Bet buvo ir tokių, kurie "slidinėjo" vietos kafeterijose su kavos puoduku. Pavakary slidinėtojai pavargę, bet pilni įspūdžių, vėl grįžta į stovyklą ir renkasi pietums.

Vakaraus vykdavo linksmai. Kiekvienam vakarui buvo paruošta kitokia programa. Vieną vakarą kartu stovyklavę Antro Kaimo aktoriai suvadino keletą škiečių iš lietuviško gyvenimo. Sekantį vakarą Rimas Vėžys skaitė savo humoristinių kūrinių, išaiškindamas, kaip galima dabartiniam lietuviui studentui tapti nekonformistu savųjų tarpe. Kitą vakarą Rimas Griškėlis palinksmino visus su kupletais, taikliai paliesdamas kiekvieną stovyklaujantį akademiką skautą. Po programos vykdavo bendros dainos ir šokiai.

Naujų metų išvakarės visų buvo laukiamos. Visus į salę susirinkusius gausbė skaidri nuotaika ir neformali atmosfera, nes aplinkui buvo seni ir stovykloje naujai surasti draugai. Nauji Metai buvo sutikti be balinių sunkelių ir smokingų, tik su sportiniais rūbais, tačiau kaip visur priimta, su šampanu ir linkėjimais. Šiam vakarui buvo paruošta speciali programa, kurią atliko Antro Kaimo aktoriai, papildyti iš pačių stovyklautojų. Programoje buvo interpretuoti atskiri mūsų gyvenimo momentai.

Naujų metų dieną stovykloje nuotaika visai pasikeitė. Tai į namus skirstimos diena. Užsibaigė geros stovyklavimo dienos, visi skuba, rengiasi kelienei, atsisveikina su draugais. Nenoriai grįžtam į namus, bet su stipria viltimi kitais metais vėl pasimatyti žiemos stovykloje.

Į stovyklą buvo suvažiavę virš šimto keturios dešimtys akademikų skautų ir jų svečių iš įvairių krašto vietų. Stovyklos vadovybė turėjo nelengvą darbą tvarkant tokią gausybę stovyklautojų. Jų darbą dar labiau pasunkino daug atvykusių stovyklauti iš anksto neužsiregistravę. Tačiau dėl stovyklos pareigūnų ankstyvesnio didelio patyrimo stovykla praėjo neblogai.

Stovyklos vadovybę sudarė: fit. Viktoras Petrauskas -- reikalu vedėjas, senj. Saulius Grėblinas -- stovyklos viršininkas, senj. Vytautas Demereckis -- registracijos vedėjas ir išdinininkas, senj. Rimas Griškėlis -- programos vedėjas, tn. Dana Kriščiūnaitė -- ASD komendantė ir senj. Pranas Mažiotas -- Korpi Vytis komendantas.

DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI

rankraščiams paskutinė data

1964 m. kovo 31 d.

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinos puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinos puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiu įteikti data: 1964 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1964 m. Dirvos pavasario šventėje. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti. Jos sudėtis ir vieta bus paskelbta Dirvoje vėliau.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS

Grupė skautų akademikų ASS žiemos stovykloje pasiruošę slidinėti.

J. Tamulaičio nuotrauka

KALBOS KERTELĖ

STEPAS VYKINTAS

MŪSŲ SPAUDA IR RAŠYBA

Jau buvau kartą rašęs apie ne-taisyklingą "Elto" rašybą. Tačiau ne tik "Elta", bet ir kiti spaudos leidiniai -- laikraščiai, žurnalai -- nedaug dėmesio kreipia į rašybą. Todėl mūsų tremties spaudoje knibždėte knibžda gausybė elementariausių rašybos klaidų. Tai kalti ne vien bendradarbiai, kurie par force nori būti žurnalistai, bet nenori išmokyti lietuvių kalbos ir jos rašybos, bet kalti ir redaktoriai, kad jie nepasirūpina į redakcinę darbą įtraukti gerų kalbinių ir gerų korektorių, kurie laikraščių kalbą ištaisytų ir patikrintų.

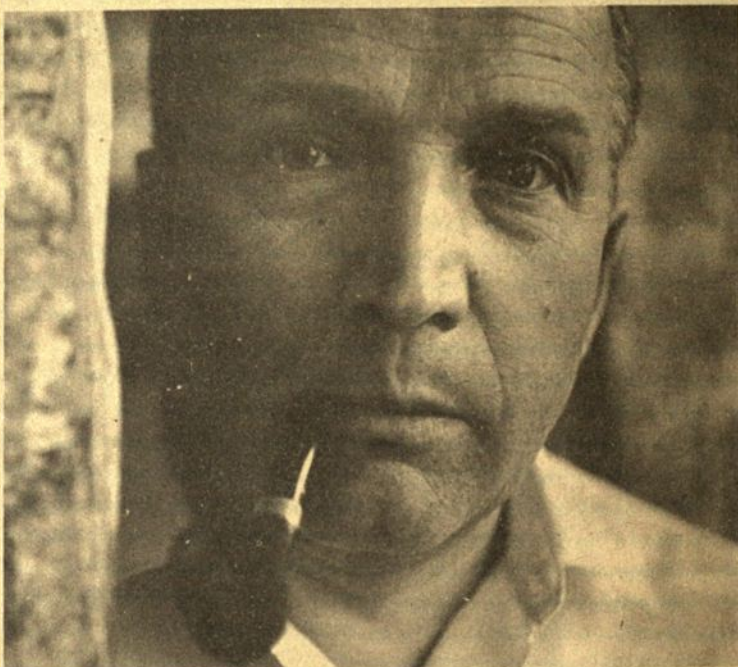
Šit "Laisvoje Lietuvoje" J. Kadagys straipsnyje "Komunisto paleista kulką nutraukė prezid. Kennedy gyvybę" rašo: "Kai didžiausi šių dienų pasaulio tiironai Chruščiovas ir Tito lankėsi šiame krašte, niekas į jų gyvybę nesikėsino, nors tie žmonės už savo kruvinus darbus, nešamą tautoms vergiją, keliama tarp tautų nerimą ir grąsinimą pasaulio taikai, turi milijonus priešų visuose pasaulio kraštuose. Tačiau ar jie pasidarys atitinkamas išvadas jau vien iš to fakto, kad tai komunisto darbas ir kad iš šios idėjos pasekėjų grėsia ne tik pavieniams asmenims, bet jau ir visam šiam kraštui rimtas pavojus." (Žr. "Laisvoji Lietuva", nr. 24/917, 1963 m. gruodžio 5 d.).

Ar straipsnio autorius mokėtų paaiškinti, kodėl jis rašo nosines žodžiuose: pasikėsino, nesikėsino, grąsinimas, grėsia... Juk mūsų kalba turi dvejoją balsių ilgumą: nosinį ir kirtinį. Pvz.: rašo, namas, metas, neša po kirčio a, e, i, o, u, bet jų nerašome kaip nosinių balsių. Žodžių šaknyse nosines a, e, i, u rašome ten, kur jos kaitaliojasi su an, en, in, un, pvz.: kąsti, kąsnis, kando, kęsti, spęsti, kančia, kentė, sprendė, lįsti, ląsta, lindo, mįslė, mąstyti, minti, skųsti, skundė ir kt. Taip pat nosines a, e, i, u rašome ten, kur žodžių šaknyse jos tarp savęs kaitaliojasi, pvz.: drąsa -- drįsti, graža -- grįžti, tęsti -- tęsta -- tęsa etc. Nosines a, e, i, o, u rašome ir ten, kur jomis žymimus balsius ir be kirčio tariame ilgai, pvz.: aša, ažuolas, šala, bala, sąla, žala... Su nosinėmis raidėmis šaknyje dažniausiai sutinkame šiuos žodžius: aša (lot, ansa), ažuolas, ašotis, bala nuo balti tik esam, laike ir geidžiamosios nuosakos formoje tebali, bręsti, bręslė (toks paukštis), drąsa, drąsus, drąsuolis, drįsti, galasti, galastuvus, gąsdinti, gražinti, graža, grįžti, gražtas, gręžti, gręžinys, gešė (gandrų rūšis), kasti, kąsnis, kęsti, ląsta, lįsti, mąstyti, mąstytojas, mąstymas (bet mastas, matas), mąstautas, mįslė, rąstas, skęsti, sklęsti, skląstis, skųsti, siųsti, spąstai, spęsti, spęsti, tęsinys, tęsti, tęsti, tįsa, tįsalas, tįsčioti, tįsla, tįsoti, tįsus, vąšas (tačiau lašas), žąsis, žąslai, žąsugala (vieto-vardis) etc.

Tačiau kėsintis, kėsinas, kė-

sinosi nieko bendra neturi nei su kęsti, nei su kęsas -- kęmsa, nei su tų žodžių grupėmis, kur šaknyse rašomi nosiniai balsiai. Taip pat kiekvienam žurnalistui, rašytojui ir kiekvienam raštingam lietuviui reikia įsidėmėti, kad grasa, grasymas, grasinimas, grasinti, grasyti, grąsus, gręsti, grėsia, grėsė, grėsimas, grėsmė nerašoma šaknyse nei a, nei e nosinių balsių. Tik veiksmoždis gręsti, grendžia, grendė šaknyje turi e nosinį balsį, nes šiame žodyje kaitaliojasi en su e.

Gerai nemokantieji lietuvių kalbos rašybos žurnalistai, parašę straipsnius, galėtų abejojamų žodžių rašybą patikrinti "Lietuvių bendrinės kalbos žodyne", kurį išleido "Tešros" leidykla Chicagoje.

Dail. K. Žoromskis

PHILADELPHIA

* DAIL. K. ŽOROMSKIS dalyvauja visos Amerikos Tapybos ir skulptūros 159-toje parodoje, kuri buvo atidaryta sausio 15 d. 1964 m., Philadelphiaje, The Pennsylvania Academy of the Fine Arts. Pennsylvania Academy parodos skaitomos labai aukšto lygio Jungtinės Amerikos valstybėse. Pennsylvania Academy randasi Philadelphia miesto centre, Broad and Cherry gatvių kampe. Šios 159-tosios parodos organizavimas buvo pradėtas 1963 m., rugsėjo mėnesį. Mažiau žinomi dailininkai buvo kviečiami per spaudą prisijungti savo pavyzdžius iki spalio 1 d. Žinomus dailininkus jū komisija surinko per tų dailininkų galerijas ir jų studijas arba asmeniškai rašytu kvietimu.

Spalio 1 d. pradinė jū komisija jau turėjo 4761 tapybos ir 2452 skulptūros pavyzdžius. Tai gi virš septynių tūkstančių darbų. Iš to skaičiaus buvo parinkti 316 tapybos ir 130 skulptūros darbų svarstyti galutinai, parodos jū komisijai. (Į ta skaičių neįeina kviestieji).

Gruodžio 19 d. 1963 m. parodos jū komisija radotinkamai

Ibseno drama "Nora" po sėkmingo pasirodymo New Yorke, dar kartą bus suvaidinta Detroite. Nuotraukoje Z. Mikšienės vadovaujamo sambūrio aktoriai vaidinimo metu. V. Maželio nuotrauka

DETROIT

VASARIO 16-TOJI DETROITE

Detroito Lietuvių Organizacijų Centro ruošiamas Lietuvos Nepriklausomybės Vasario 16-tos šventės minėjimas Detroite vyks sekmadienį, Vasario 16 d., 3 val. p.p. Western High School auditorijoje, 1500 Scotten arti Vernor. Pagrindiniu kalbėtoju bus buv. Vilko pirmininkas Jonas Matulionis iš Toronto, Ontario, Kanados. Minėjimo aukos skiriamos Amerikos Lietuvių Tarybai, Organizacijos ir pavieniai aukotojai, negalintieji minėjime dalyvauti, siunčia savo auką DLOC-ui, 15756 Lesure, Detroit 27, Michigan.

IBSENSO "NORA" VĖL DETROITE

Dėl tragiškos prez. John F. Kennedy mirties daugelis detroitičių neturėjo progos pamatyti "Noros" premjeros Detroite lapkričio mėnesį. Todėl Detroito Dramos Mėgėjų Sambūris, vadovaujamas rež. Zuzanos Arlauskaitės - Mikšienės, kviečia mas Detroito Lietuvių Organizacijų Centro, pakartos šį įdomų vaidinimą sekmadienį, vasario 23 d. 3 val. p.p., Lietuvių Namuose, 3000 Tillman gatvė Detroite. Pagrindinę rolę vaidina Rasa Laisauskaitė. Kartu vaidina Detroito meno pajėgos, V. Žebertavičius, I. Laurinavičienė, A. Pesys, A.

Kas naujo Pasaulyje

* VIETNAMO KARINĖ JUNTA skilo ir iš prieštaraujančių viens kitam pranešimų galima spėti, kad generolų tarpe vyko kova tarp proamerikoniškosios politikos šalininkų su neutralistais. Tuo tarpu laimėtoju liko gen. Van Minh, iki šiol vadovavęs jūntai ir vyriausybei.

Sumišimui Saigone įtakos turėjo de Gaulle politika. Dalis generolų siūlė nutraukti diplomat. santykius su Prancūzija, jai pripažinus Raud. Kiniją. Nėra abejonės, kad de Gaulle Vietnamo generolų tarpe turi savo pasekėjų.

Numatytas didelis antpuolis į komunistų pozicijas buvo atšauktas.

* SOVIETŲ "ŽVEJAI" neužilgo turės 750 didelio pajėgumo laivų, skriodžiančių pasaulio vandeniu į visas puses. Taip bent tvirtina JAV Senato Komitetas, tiriąs Sov. Sąjungos ūkinis užsimojimus. Jau dabar daugelis tų sovietinių "žvejybos" laivų artėja prie JAV krantų nepaprastu punktualumu, kada tik kur vyksta manevrai ar ginklų bandymai.

Neseniai Kanadoje iš sovietų žvejų laivyno pabėgęs estas pasakoja, kad daugelis tų laivų turi išsirengę radaro ir kitas elektronines priemones, kad sek-ti Kanados ir JAV pakraščius judėjimą, laivyno manevrus ir kt. žinias. Savo vidaus tvarka tai ne kas kita, kaip karinis laivynas specialiems šnipinėjimo tikslams.

Gladauskas ir Z. Dargelytė, Dekoracijos Stasio Iljasevičiaus, Parengimo pelnas skiriamas Vasari 16-tos šventės ruošimo iš-laidoms.

NAUJA BALFO VALDYBA

Sausio 19 d. naujai išrinktoji Balfio 76-to skyriaus valdyba pasisikirstė pareigomis sekančiais: A. Musteikis -- pirmininkas, V. Staškus -- sekretorius, Č. Šadeika -- finansų sekretorius, V. Viskantas -- išdinin-kas, A. Grigaitis -- narys. Revizijos komisiją sudaro: J. Gruz-das, K. Ražauskas ir V. Lelis.

vakaras - koncertas

Pritrūkus šeštadienį parengimams kiekvienai lietuvių organizacijai pavieniai surengti, už-gavėnėms vakarą - koncertą rengia susimetę 4 organizacijos. Detroito birutininės, Kūr.-Savanorių, ramovėnai ir SLA 352 kuopa. Vakaras - koncertas bus įvairus, įdomus, o svarbiausiai linksmas, nes programoje bus: solo, duetai, trio dainos, piano muzikos kūriniai ir išraiškos bei baleto šokiai ir monologai. Visa tai išpildys svečiai ir viešnios iš Clevelando: Nora Braziulienė, sopranas, Julius Kazėnas, bosas, Vacys Jurgelis, tenoras.

Pianistė Genovaitė Karsokienė išpildys įvairius muzikos kūrinius, o Milda ir Rūta Jokūbaitytės šokius ir deklamacijas. Monologus patieks Zigmąs Peckus. Programai pasibaigus geram o-kestrui grojant vyks šokiai ir veiks birutininčių bufetas. Jei publikoje pasirodys kaukių, tai vienai iš gražiausių ir įdomiausių.

SKAITYTOJŲ NUOMONĖS

JAUNIMO KONGRESAS

Jaunam varžtų ir gamta dažnai pritrūksta. Jaunimas, ypač lietuviškasis, gali prasilaužti ir ten, kur niekas kitas neprieina, todėl ir Lietuvos Laisvės Kovos vadžias reikės perleisti jaunimui. Šiuo atveju Pasaulio Lietuvių jaunimui. Sveikintina PL B-nės iniciatyva ir jos pirmininkas Juozas Bačiūnas šiai jėgai skiria didelę reikšmę.

Kongreso šūkis: Laisvė Lietuvai! Čia aš ir siūlau svarstyti kovingęsi momentą. Kongrese turi atsispindėti Lietuvos Laisvės kovos dvasia. Tąja linkme kongrese tėtų sukurti viso pasaulio lietuviškąjį jaunimą. Kongresas turėtų įkurti, PL B-nės rūmuose, Lietuvos Laisvės Kovos Centrą. Į jį turėtų būti nukreipta pagrindinė jaunimo veikla. Lietuvos Laisvės jaunimo kongresas suimtuos ir apjungs viso pasaulio lietuviškąjį jaunimą.

Laisvės kova yra ir politinė kova todėl šiam jaunimo kongresui turi būti duota pirmoji eilė politinė paskirtis.

Žinoma teks duoti ir kultūrinės programos. Bet tik nepriklausti tiek, kad suvažiavimo dalyviai būtų perkrauti. Kas būtų efektingiausia kongreso metu? Tai demonstracija, įjungus visų pavergtųjų tautų jaunimą. Negai-

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 1 D. 7 v.v. Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Vidūno skyriaus kaukių balius Pakšto salėje.

VASARIO 8 D. Jūros skautijos balius "Puota jūros dugne" Western Ballroom salėje.

VASARIO 8 D. 8 v.v. Lietuvių Tautinio Sambūrio tradicinis blynų balius B. Pakšto salėje.

VASARIO 15 D. Dariaus-Girėno lituanistinės mokyklos ruošiamas Nepriklausomybės minėjimas Gage Parko salėje.

VASARIO 15 D. Marijos Nek. Prasidėjimo Putnamo seselių rėmėjų vakarienė Jaunimo centre.

VASARIO 15 - 23 D.D. Dail. Sandros Čipkuvienės kūrinių paroda Čiurlionio galerijoje. Ruošia Korp! Gintaras.

VASARIO 22 D. 8 val. vak. Clevelando Vyrų Okteto, vadovaujamo Ryto Babicko, koncertas ruošiamas Šviesos - Santaros Jaunimo Centre.

KOVO 1 D. L.K. Kūrėjų Savanorių Sąjunga rengia Vyčių salėje a.a. arkivyskupo Pr. Karevičiaus minėjimą.

KOVO 1 D. 1964 m. BALFO 57 skyriaus Roselande pyragų išpardavimas parapijos salėje.

KOVO 7-13 D.D. Religinio meno paroda rengiama ALRKF Šv. Kryžiaus parapijos slėje.

KOVO 8 D. Lietuvos Valstybinės Operos primadonos a.a. Vlados Grigaitienės akademinis minėjimas - koncertas Jaunimo Centre.

KOVO 15 D. 1964 m. "Laiškai Lietuviams" žurnalo metinis parengimas Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 5 D. Tėvų Marijonų Amerikoje įsikūrimo 50 metų sukakties banketas Palmer House viešbutyje.

BALANDŽIO 18-26 D.D. Religinio Meno Paroda Jaunimo Centre.

miausių kaukių bus skiriama premija. Be to, mūsų išradingos birutininės šį kartą Detroito publikai patieks netikėtą ir nelauktą staigmeną. Tai maži lietuvišką šiu-pinį.

Visas vakaro-koncerto pelnas skiriamas Lietuvii Fondui.

Bilietų kainos: \$2,50, 2,00 ir 1.00 studentams ir mokiniams. J.M.

Mažieji Chicagos lietuviukai Montessori draugijos naujuose vaikų nameliuose.

Vl. Juknevičiaus nuotrauka

Skaityk ir platink DIRVĄ

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* ČIURLIONIO ANSAMBLIUI IR ŠV. JURGIO PARAPIJOS CHORUI rengiantis šią vasarą vykti į New Yorko Parodos Lietuvių Dieną, LB I ir II Apylinkių valdybos turėjo pasitarimą šeštadienį, Čiurlionio Ansamblio namuose, kaip clevelandiečiai galėtų prisidėti ir paremti choristus toje jų kelionėje. Išrinkta komisija iš abiejų apylinkių pirmininkų ir chorų įgaliotinių surinkimui davinį apie kelionę ir kokiomis priemonėmis bus galima sukelti pinigų kelionės lūpui.

Naujos parapijos choro atstovai taip pat pareiškė norą prisidėti prie dainų programos išpildymo.

* ADV. JOHN L. MIHELICH SU ŽMONA, ONA, vasario 3 d. išvažiuoja į Floridą. Žada būti iki Velykų, daugiausia Miami kaimynystėje. Apsistos Ft. Lauderdale mieste.

* LRKS 8 KUOPOS narių susirinkimas įvyks sekmadienį (vasario 2 d.) 11:30 val., tuoj po pamaldų Šv. Jurgio liet. parapijos mokyklos klasėje. Bus priimami mokesčiai.

NORINTIEMS MOKYTOJAUTI UŽSIENYJE

JAV Gynybos Departamentas (Department of Defense) siūlo darbą. Mokytojai tėtų karių šeimų vaikų mokyklose. Reikalavama bakalauro laipsnis ir 2 metų praktika 1959-1964 m. bėgyje. Siekiantieji tokio darbo bus tikrinami vasario 11, 12 ir 13 d. Ohio State Employment Service Office patalpose, 623 St. Clair (Gilman Bldg.).

Galima iš anksto kreiptis telefonu, prašant OSES, 241-8215. Anketos privalo būti užpildytos iš anksto, prieš vykdant patikrinimui nurodytoms datoms.

Reikiamą tuo reikalu literatūrą ir informaciją teikia US Army's Cleveland Procurement District, Lincoln Bldg., 1367 E. 6 gt., arba tel. TO-1-4960 ext. 367.

* FENN COLLEGE kultūrinių parengimų programoje sausio 31 ir vasario 1 d. numatyta Sylvios Regan komedija The fifth season, kurią stato Fenn kolegijos dramos studija. Pradžią 8:30 val. vak. Bilietų kaina 1 dol.

LIETUVIŲ SALĖS IR KLUBO VADOVYBĖS POBŪVIS

Clevelando Lietuvių Salės ir Klubo direkcija jau eilę metų puoselėja gražų bendradarbiavimo paprotį: užbaigus senosius ir pradėdant naujus darbus, prieš Lietuvių Salės akcininkų metinį susirinkimą ir naujosios direktorijos rinkimus, salės ir klubo vadovybė suruošia pobūvį, kurio metu pagerbiama vadovybė ir jos talkininkai. Toks pobūvis įvyko sausio 19 d. Lietuvių Salės svetainėje. Pobūvyje dalyvavo visi direktoriai, kontrolės komisijos nariai, klubo tarnautojai ir eilė kviestinių svečių -- įvairių sambūrių veikėjai, kurie vienokiu

UŽGAVĖNIU BLYNAI CLEVELANDE. Mielosios šeiminkės, reta proga Jums su šeimomis po sunkios savaitės pailsėti ir prieš gavėnią atsilankyti į Korp! Giedros PIETUS vasario 7 d., nuo 5:30 iki 8 v. v. Čiurlionio Namuose. Bus cepelinai, varškėčiai, bulvinės dešros, spurgos... Po to šokiai, programėlė, kavutė. Gardžiuositės, švelnios muzikos supami, ir drauge būsit geradariai: pelnas skiriamas Jaunimo Stovyklai ir Eglutei. Nuotraukoje giedrininkės ruošiasi pietums.

ar kitokių būdu bendradarbiauja su šia įstaiga.

Prie vaišių stalų vyko jaukus pobūvis, kurio metu pasikeista kalbomis, pareikšta įvairių minčių bei pageidavimų. Pobūvį pradėjo Lietuvių Salės ir Klubo direkcijos prezidentas Zenonas Dučmanas, trumpu žvilgsniu peržvelgęs praėjusių metų veiklą, pasidžiaugė gražiais laimėjimais ir už Lietuvių Salės ribų, įsigyjant naują nejudomą turtą, Lithuanian Village namus, kurių skolos veik pusė jau padengta. Lietuvių Salės direkcija, jausdama akcininkų ir visos Clevelando samoningo-sios visuomenės palankumą, nesitenkina ir šiuo laimėjimu, bet deda pastangų įsigyti dar ir kitokį turtą, kuriuo galėtų naudotis visa visuomenė. Ką numato vykdyti direkcija, akcininkai ir visuomenė patirsianti artimiausiu laiku. Z. Dučmanas, baigdamas savo trumpą pranešimą, dėkojo savo kolegoms -- direktoriams, klubo tarnautojams ir visiems, vienaip ar kitaip talkinusiems Lietuvių Salės ir Klubo darbui baruose.

Toliau savo mintis reikė direktoriai, vyresnės Clevelando lietuvių kartos veikėjai ir kitų sambūrių atstovai. Visi sutartinai pasidžiaugdami šios seniausios lietuvių įstaigos sėkminga veikla bei josios gražiais laimėjimais. Veik visi kalbėjusieji pareiškė mintį, kad Lietuvių Salės ir Lietuvių Klubo veikla pagyvėjo ir piniginiai sustiprėjo, kai į jų dviejų lietuviškų institucijų veiklą įsijungė jaunesni, gabesni, šiam darbui turį didesnę patirtimą bei išsimokslinimą žmonės. Ta prasme ypatingo susidomėjimo bei pritarimo susilaukė vyresniosios kartos veikėjo Felikso Baranausko kalba, kuris atvirai pasisakė prieš tuos, kurie laiko įsikibę savos kėdės, kurioje kadaise atsisėdė, nors joje ir netvirtai laikosi, bet ir kitiems neleidžia, kol susmunka. Kalbėtojas tokių "senių" norą išsilaikyti iki mirties įmato visame šio krašto gyvenime ir mūsų susivienijimuose, veiksmuose ir kitur, kur tik "seniai" įkėlė koją ir ten įsikibę laikosi, nors toksai jų užsisėdėjimas visuomenei ir ne-naudingas.

Lietuvių Salės ir Lietuvių Klubo direkcijos suruoštas pobūvis -- vaišės, užsėdusios keletą va-

landų praėjo jaukios ir bičiuliškos nuotaikos ženkle. Minčių pasikeitimas buvo naudingas visiems, o kai kurios iš jų, ypatin-gai Felikso Baranausko, apie "senių hegemoniją", vertos ypatingo dėmesio. (vv)

Jonas Kazlauskas pildė Pajamų Mokesčių Blankas B. Gaidžiūno krautuvė Patria, 794 E. 185 gatvė, kiekvieną šeštadienį nuo 10 val. iki 2 val. po pietų, pradedant š. m. vasario 15 d. Namų telef. 731-4029 Krautuvės telef. 531-6720

SPORTO KRONIKA

SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

Pirmosios Š. Amerikos Pabaltiečių ir lygiagrečiai Lietuvių Slidinėjimo pirmenybės įvyks vasario 8-9 d., Mt. Mancelona, Mancelona, Mich.

Mt. Mancelona slidinėjimo len-gimai yra 1/2 mylios į šiaurės rytus nuo Mancelona miestelio, prie US-131, apie 50 mylių į šiaurę nuo Cadillac, Mich., į šiaurės-vakariniame Michigano pusiasalio dalyje. Vietovė varsi gražiomis apylinkėmis ir giliu sniegu.

Vasario 8 d., 2 v.p.p. -- slalom jaunučiams -- gimusiems 1951 m.

ar vėliau ir slalom mergaitėms -- to paties amžiaus.

Vasario 9 d. 10 v. ryto -- Nusileidimas (downhill) -- vyrams ir moterims. Slalom -- vyrams ir moterims.

Dalyvių registracija iki vasario 4 d., šiuo adresu: Mr. J. Riekstinš, 22 Union Ave., S.E., Grand Rapids 6, Mich. (Telef. GL-8-4820).

Po vasario 4 d. registraciją galima perduoti telefonu Mr. Riekstinš, arba užsiregistruoti vietoje, ne vėliau kaip 1 val. prieš skelbiamą varžybų laiką. Pradmės mokestis: \$2.00 asmeniui suaugusiems ir \$1.00 asmeniui vaikams sumokamas vietoje.

PROGA INVESTAVIMUI Dviguba krautuvė - 7 kambarių butas apsigyventi -- prie St. Clair Avenue.

Gera einašs biznis, veikiąs jau 30 metų Galima pirkti pastatą ir biznį ar vien tik pastatą atskirai.

Neatmetamas joks rimtas pasiūlymas. Teirautis tel.: EN 1-9605.

PARDUODAMI NAMAI

Trijų miegamųjų neapgyventas namas, prie pat 185 gt., rūšys per visą namą, garažas, geras sklypas. Nebrangus.

Visai naujas, 4 miegamieji, galima dabar apsigyventi.

Komercinis mūrinis pastatas su 2 krautuvėmis, 3 patalpomis įstalgoms ir geru butu apsigyventi. Labai gerame stovyje.

Mūrinis, vienos šeimos, prie Naujosios parapijos. Dviejų šeimų -- prie 185 gatvės.

Šioje namų pardavimo ir pirkimo įstaigoje galite savo namą iškeisti į kitą.

Norintieji pirkti ar parduoti namus, prašomi atvykti ar paskambinti.

EAST SHORE REALTY Juozas Mikonis -- Realtor United Multiple Listing Service

780 E. 185 gt. IV 1-6900 ar KE 1-2190

Rochesterio lietuviai paminėjo prezidentą Antaną Smetoną

Sausio 12 d., sekmadienį, įvyko vietos LVS Ramovė skyriaus rengtas Lietuvos prezidento Antano Smetonos 20 metų mirties sukaktuvių minėjimas. Rytė per vietos lietuvišką radio valandėlę žodį tarė ramovėnų garbės pirmininkas pulk. Pr. Saladžius. 11 val. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje įvyko iškilmingos pamaldos, kuriose ramovėnai ir skautai dalyvavo organizuoti su savo vėliavomis. Pamokslą pasakė kun. A. Račaitis. Vėliau sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai.

Minėjimo antroji dalis -- akademija įvyko po pietų parapijos salėje. Atidarymo žodį tarė valdybos prim. V. Vitkus. J. Miškinis savo turiningoje paskaitoje nušvietė velionies gyvenimą bei jo asmenį, jo didelę reikšmę dirbant dėl nepriklausomos Lietuvos atstatymo ir vėliau. Meninė dalis buvo pradėta LB vyrų choro, vadovaujamo J. Adomaičio, giesme "Kritusiems kariams", kuri, pranešėjui V. Žmuidzinui paprašius, buvo išklaušta susirinkusiems atstojus. Po kelių dainų, kurias išpildė skautės, sekė Pr. Puidoko deklamacija iš Putino poemos "Kunigaikštis Žvainys". Paibaigoje vyrų choras darniai sudainavo "Pajūrio dainą", "Gaudžia trimitai" ir "Mes žengiam". Publika ski-stėsi maloniai nu-teikta pavykusi minėjimu.

SAUSIO 11 D. ŠEŠTADIENĮ, Rochesterioje savo meninio žodžio rečitalį davė aktorius Stasys Pilka, talkininkaujant pianistei Kristinai Nomeikaitei. Publikai vakaro programos išpildytus pristatė rengėjų vardu Dramos Mėgėjų Būrelio valdybos pirm. Kostas Mačiulis. Pirmoje dalyje St. Pilka deklamavo Maironio, J. Aiščio, S. Čiurlionienės, A. Miškinio, A. Strazdelio ir K. Binkio kūrinius, o Kr. Nomeikaite skambino iš F. Chopino ir M. Balakirievo kompozicijų. Antroje -- aktorius pirmiausia pakalbėjo linsmesnėmis nuotaikomis ir vėliau po

piano išpildymo F. Liszto "Tarentella", sekė dar V. Šekspero ir A. Ostrovskio monologai. Atsilankiusieji, kurie labai šil-tai priėmė aktoriaus ir pianistės išpildymus, buvo patenkinti jų puikiu pasirodymu. Pasibaigus programai, St. Pilka ir jaunoji pianistė buvo apdovanoti gėlėmis. Vėliau visi jaukiai pasilinksmino grojant lietuviškų plokštelių muzikai. Pirmą kartą buvo išgirsta ir naujoji Clevelando vyrų okteto šokių plokštelė, o mielas svečias iš Chicago Stasys Pilka uoliai buvo prašomas autografų.

VIETOS LIETUVIŲ STUDENTŲ SKYRIUS vasario 1 d., šeštadienį, rengia linksma vakarą "Snaigų vakarą", kurio programą išpildys jų pačių ir amerikiečių svečių meninės pajėgos. Žada būti daug įvairių netikėtumų. Pirmą kartą parapijos salėje gros naujas orkestras. Veiks bufetas, baras ir bus turtinga loterija. Kviečiami visi vietiniai ir apylinkių lietuviai gausiai atsilankyti, paremiant mūsų akademinio jaunimo pastangas. Praeitais metais jų suruoštas vakaras žurnalui "Lituanus" paremti praėjo su dideliu pasisekimu. Pradžią 7 val. 30 min.

VIETOS DRAMOS MĖGĖJŲ BŪRELIS su V. Alanto trijų veiksmų komedija "Buhalterijos klaida", kurios premjera su dideliu pasisekimu buvo pastatyta Rochesterioje praeitais metais, yra pakviestas vasario 29 d. atsilankyti į Torontą. Vyksta kviečiamas Caritas šalpos organizacijos. Vietoje veiklas bus dar kartą kartojamas balandžio 4 d. (km)

Pats skaityk ir kitus ragink prenumeruoti DIRVĄ

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice ir paskelbta U. S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608
Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR
Marquette Gift Parcel Service
2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629
Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Istaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS Abiejuose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

Jeigu esate tikras,

kad Jūsų giminė, bičiulis ar geras pažįstamas neskaito Dirvos, atsiųskite jo adresą. Mes dovanai siuntinėsim jam Dirvą dvi savaites susipažinti.

Jeigu esate tikras, kad užsakes Dirvą dar jos neskaitarčiam kaimynui ar geram bičiuliui, padarysite malonią jam staigmeną, užsakykite ją dabar.

Norėdami užsakyti Dirvą supažindinti ar jos prenumeratą padovanoti 1964 metams, užpildykite žemiau esančią atkarpą ir iškirpę ją atsiųskite: Dirvai, 6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

DIRVA

(Vardas ir pavardė)

(Adresas)

Susipažinti ☐
Priedų čekis ☐

Vienas moderniškiausių banko pastatų Clevelande bus naujai statomas ir perstatomas senasis pastatas The Cleveland Trust Co. banko, kuris randasi E. 9 gt. ir Huron Rd. kampe.

Jau dabar tame pastate veikia 5,5 mil. dol. vertės kompiuterių centras, gi pertvarkymas senojo pastato ir jo pritaikymas prie naujai statomo dar kainuos 1,300,000. dol.

The Cleveland Trust Co., 18 iš eilės didžiausias bankas JAV, veikia su 75 skyriais Clevelande ir apylinkėse. Banko turtas siekia 1 1/2 bil. dol.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

* V. PRIŽGINTAS, Hollywoode, Calif. lietuviškų knygų platintojas ir rėmėjas, užsisakė Prezidento Antano Smetonos monografiją.

* Č. STANULIS, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos pirmininkas, sąjungos vardu, įteikė Lietuvių Fondo pirmininkui T. Blinstrubui tūkstančio dolerių čekį. LF kapitalo suma pasiekė 108,000 dolerių.

* MARIJAMPOLĖS R. JONO GIMNAZIJOS KOMITETAS gauna vis daugiau smulkiosios medžiagos ruošiamai monografijai. Gimnazijos buvę auklėtojai ir auklėtiniai-ės kviečiamos paskubėti ir savo turimą medžiagą (nuotraukas, abiturientų sąrašus ir t. t.) siųsti monografijos reikalų vedėjo Vytautui Paulioniui adresu: 4407 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60632. Gautieji straipsniai jau pristatomi redakcinei kolegijai peržiūrėti.

LOS ANGELES

KONGRESMANO LIPSCOMB PAGERBIMAS.

Kongresmanas Glenard P. Lipscomb (R. -- Calif.), rezoliucijų pradininkas JAV-bių Kongrese Pabaltijo kraštų laisvinimo reikalui, bus pagerbiamas Kalifornijos pabaltiečių 1964 metų vasario mėn. 15 d., šeštadienį, 7 val. vakare SHERATON-WEST viešbutyje, 2965 Wilshire Blvd., Los Angeles mieste, kur jo garbei ruošiami iškilmingi pietūs. Kongresmano Glen Lipscomb pagerbimą rengia Rezoliucijos Remti Komiteto vadovybė.

Lietuvių vardu pietų metu po žodį tars Lietuvos konsulas dr. Julius Bielskis, LB Los Angeles apylinkės pirm. Antanas Skirius ir ALT Los Angeles skyriaus pirm. Jonas Motiejūnas. Taip pat rūmą žodį tars prof. dr. Pranas Padalis, kuris rytojais dieną bus pagrindiniu kalbėtoju Vasario 16-sios minėjimo Los Angeles mieste.

Po oficialiosios dalies bus trumpa meninė programėlė, iš lietuvių joje pasirodys solis-

tai Birutė ir Rimtautas Dabšiai, akompanuojant kompozitoriui Broniui Budriūnui.

Šis pagerbimas yra viešas, ir į jį kviečiami visi lietuviai, kurie tik nori prisidėti prie šio žymaus amerikiečio ir didelio Lietuvos ir lietuvių reikalų gynėjo pagerbimo. Bilieto kaina vienam asmeniui 7 dol. Bilietus galima gauti pas Komiteto vadovybės narius. Galima užsisakyti ir paštu, rašant: Rezoliucijos Remti Komitetas, P. O. Box 77048, Los Angeles, California, 90007.

CHICAGO

• L.S.T. Korp! Neo-Lithuania ir Tautinis Akademinis Sambūris Chicagoje š. m. vasario 8 d. ruošia tradicinį Užgavėnių blynų balių B. Pakšto svetainėje, 2801 W. 38th St.

Svečiai bus vaišinami šaltais užkandžiais ir užgavėnių blynais. Šokiams gros B. Pakšto orkestras. Pradžia 8 val. vakare.

Vietas prašome iš anksto rezervuoti pas Aleksą Silioną — 6839 S. Rockwell Ave., tel. PR 8-0149 nuo 6 iki 8 val. vakarais.

Įėjimas su vakariene \$4, studentams — \$3.

L.S.T. Korp! Neo Lithuania ir L.T.Akad. Sambūrio valdybos kviečia visus savo narius su jų draugais ir bičiuliais atsilankyti į šį Užgavėnių blynų balių.

* RELIGINIO MENO PARODOS GARBĖS NARIAIS, kuriuos pakvietė Komitetas, sutiko būti šie liet. religinio meno tyrinėtojai, mokslininkai ir propaguotojai: Prof. Jurgis Batrušaitis, Prof. Marija Alseikaitė-Gimbutienė, Prof. Zenonas Ivinskis, Prof. Ignas Končius, S.M. Perpetua, S.S.C., Draugo red. Leonardas Šimutis ir Prof. Adomas Varnas.

* Chicagoje, Brighton Park LB apylinkės naują valdybą sudaro: pirm. A. Pužauskas, vicepirm. J. Stropus, sekr. J. Kiburas, išd. Č. Žilionis ir parengimų vadovas K. Dirksis. Revizijos komisiją: dr. V. Šimaitis, M. Šimkus ir J. Balčiūnas.

GRIGAITIENĖS MINĖJIMAS

Lietuvos Operos solistės - primadonos a.a. VI. Grigaitienės vardui tinkamai įamžinti sausio 19 d. buvo sukviešti pasitarimui organizacijų atstovai. Komiteto pirmininkui A. Kutkui nesveikuojant susirinkimą atidarė A. Dičiūtė-Trečiokienė, kartupranėsdama apie esamą padėtį. Ji atsakinėjo taip pat į paklausimus.

Susirinkimas davė naudingų

Jaunieji Australijos lietuviai suvaidinę "Lapės ir vilko bičiulystę". Centre vykusiai atlikusi lapės vaidmenį R. Šerelytė. Dekoracijos jauno lietuvių dailininko R. Daugallo.

AUSTRALIJOS PADANGĖJE

ATŽALYNO PASIRODYMAS

patarimų, pasiūlymų.

Dabartinis Komitetas veikia šiame sąstate: A. Kutkus -- garbės pirmininkas, A. Dičiūtė-Trečiokienė -- pirmininko pavaduotoja, J. Bertulis -- sekretorius, S. Adomaitienė, St. Pautienienė ir dailin. A. Rukštelė -- komiteto nariai.

Susirinkimo svarbiausias klausimas buvo -- aptarti, kaip tinkamiausiu būdu kovoti su A. V. Grigaitienės garbei didingą koncertą.

Malonu buvo susirinkusiųjų tarpe matyti Chicago Operos dalyvius: dirigentą A. Kučioną ir solistą St. Barą. Taip pat atstovus iš kitų didžiųjų organizacijų.

(b)

KULTŪRINĖ POPIETĖ

LB Gage Parko (Chicago) apylinkė savo veiklos programoje gana plačiai praktikuoja bendruomenės kultūrinę veiklą. Į ją įtraukiami visi -- nariai ir svečiai, besidomantys bendruomenės darbais.

Kultūrinė sekmadienio popietė buvo sukurta sausio 19 d., sekmadienį, Jaunimo Centre. Paskaitą skaitė prof. Galva. Tema -- Būsimoji kova dėl lietuviškų žemių. Prelegentas apžvelgė visas galimas tarptautines komplikacijas ir galimybes, kurių galima tikėtis, sprendžiant būsimosios nepriklausomos Lietuvos teritorines ribas. Kaip įsidėmėtiną faktą nurodė tremties lenkų (Londono) užmačius ir plačiai vedamą propagandą dėl būsimosios Lenkijos sienų su Vilniaus kraštu. Tuo tarpu mūsų laisvinimo organai beveik nieko nedarė ir net neturi įsteigę būsinių Lietuvos sienų studijų komisijos. Čia, prelegento nuomone, esanti klaida ir neapdairumas.

Paskaita išjudino klausytojus. Buvo iškelta visa eilė įdomių paklausimų, o į juos suilaukta dar įdomesnių prelegento atsakymų. Paskaita, savo apimtimi ir pobūdžiu buvo labai gyva.

Be to, buvo išpildyta koncertinė dalis. Čia vaidyboje ir dainavime aukštai iškilusi dainininkė Elena Blandytė, akompanuojant pianu G. Aleksūnaitė, išpildė operos arijų ir dainų pyne. Algis Ingauris akordeonu išpildė keletą muzikos dalelių.

Apylinkės pirm. V. Binkis atidaromajame žodyje pastebėjo, kad apylinkė narių skaičiumi prilygsta mažam Lietuvos miesteliui. Deja, konservatyvūs nariai dar neužtektinai pamėgo lankytis į apylinkės valdybos rengiamas kultūrinės sekmadienio popietes. Programai vadovavo vicepirm. Stasys Gečas.

Svečiai neslėpė savo pasitenkinimo kultūrine popiete ir reikė pagėdavimą, kad tokiu būtu dažniau.

(b)

NEWARK

* LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 46 metų minėjimas įvyks vasario 16 d., 3 val. po pietų, Lietuvių Šv. Jurgio D-jos salėje, Newarko, New Jersey valstijos gubernatoriaus ir Newarko miesto burmistras sutiko paskelbti proklamaciją.

* PROF. J. STUKAS, Lietuvos Atsiminimų Radijo vedėjas, sausio 18 d., minėjo savo tūkstantinę programą. Dalyviai užpildė šv. Jurgio D-jos lietuvių salę ir parengimas visais atžvilgiais buvo pasisekęs. Programą pravedė Algirdas Kačanauskas ir Kazys Vasilauskas.

ti), mokykla turi visai geras patalpas. Dabar prie mokyklos yra atidarytas ir vaikų darželis, kuriame lietuviškai mokintis pradeda priešmokyklinio amžiaus lietuviukai. Darželis turi specialias patalpas, kurias atitinkamai dekoravo dailininkas A. Kudirka. Daug mokymo priemonių nupirko Adelaidės Lietuvių Sąjunga, o kitus suaukojo patys Adelaidės lietuviai.

Kadangi Adelaidės Savaitgalio mokykla yra vienintelis liuanistinis bendruomenės židinys (bandymai išlaikyti Lituanistinius kursus nepavyko), tai paskutiniu laiku stengiamasi jaunimą mokykloje laikyti aštuonerius metus. Paskutiniai dveji metai būtų skiriami nuodugnesniam lituanistinių dalykų mokymui. Paprastai, savaitgalio mokyklą lanko jaunimas tol, kol jam nereikia tęsti mokslo gimnazijose. Vos tik lietuviukas pradeda lankyti gimnaziją, tėvai atima jį iš savaitgalio mokyklos, aiškindamiesi, kad girdi, vaikas jau neturi laiko lietuviškai mokyklai, nes esąs apkrautas namų darbais. Tačiau, kaip praktika parodė, pirmuosius du metus gimnazijoje jaunimas nėra jau taip "apkrautas", kad negalėtų skirti savaitgalių lituanistiniam švietimui. Dėl to paskutiniu laiku pastebima tendencija ilgėliau palaikyti lietuviukus savoje lietuviškoje mokykloje.

(v.r.)

Mokyklos baletu mokytoja Blandytė mokines paruošė gražiam pasirodymui.

Vaidas iš mokykloje atliktos baletu programos.

Dalis jaunimo mokslo metų užbaigimo iškilnėse.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

Mokslo metų užbaigimo šventėje. Kairėje tėvų komiteto pirmininkas aktorius Z. Kučinskas ir gėlių apdovanotas mokyklos vedėjas M. Renkė.

Šv. Kryžiaus parapijos Chicagoje salė, kur kovo 7 d. atidaroma lietuvių dailininkų religinio meno paroda, ruošiamą ALRKF. Parodos globėju yra kun. E. Abromaitis, o vykdytoju inž. M. Ivanauskas. Parodoje dalyvaus visų krypčių, srovių ir akademinių dailininkai. Paroda publikai bus atidaryta kovo 7 iki 15 d.